ЛИСТ ПРАВОСЛАВНЕ
ЕПАРХИЈЕ БАЧКЕ

Виноград Господњи

Година дванаеста Број 4 Нови Сад Божић 2016. - Богојављење 2017. Бесплатан примерак

Мир Божји, Христос се роди!
Ваистину се роди!

Са благословом Његовог Преосвештенства
Епископа новосадског и бачког Господина др Иринеја

Лист православне Епархије бачке

Година дванаеста, број 4,
Нови Сад, Божић 2016. - Богојављење 2017.

Уредник:
Протојерej Милован Миодраговић

Чланови уредништва:
Протојерej-ставрофор Миливој Мијатов
Протојерej Владан Симић
Протонамесник Милорад Мировић
Презвитер Жељко Латиновић
Презвитер Игор Игњатов
Презвитер Лео Малешевић
Катихета Данило Михајловић

Уредништво:
Змај-Јовина 4, 21000 Нови Сад
Електронска адреса:
vinogradgospodnji@gmail.com
www.eparhija-backa.rs

Техничка обрада и штампа:
Принт студио ИН, Нови Сад

Тираж:
12.000 примерака

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице Српске, Нови Сад 271.2 (5)
ВИНОГРАД ГОСПОДЊИ:
Лист Православне Епархије бачке
/Главни и одговорни уредник протојерej
Милован Миодраговић - год. 1, бр. 1 (1976) - год.
25 бр. 82 (2000); Год. 1, бр. 1 (2001) - Нови Сад:
Епархија Бачка, 1976-2000; 2007 - 29 цм
Четири пута годишње, - Први бројеви објављени
под насловом: Драгим мојим парохијанима

ISSN 0353 / 1783, COBISS.SR-ID 16504322

САДРЖАЈ

БОЖИЋНА ПОСЛАНИЦА
Посланица Светог Архијерејског Сабора
Српске Православне Цркве
о Божићу 2016. године 3

РАЗГОВОР
Епископ бачки Иринеј
Сваки хришћанин има одговорност
за судбину света 6

**Вечан ти спомен, достојни блаженства
незаборавни владико Јероними!** 16

**Др Константин Менидијатис
КАО МЛАДИЦА МАСЛИНЕ
Додатак сећању на драгога брата,
епископа Јеронима** 19

ИЗ ЛЕТОПИСА
Храм Света три јерарха у Кисачу 21

ПОРТРЕТИ ГОВОРЕ
Др Гедеон Дунђерски (1874–1939) 22

СТАРЕЧНИК
Поуке светог Порфирија
Кавсокаливита 23

ИЗ ШКОЛСКЕ КЛУПЕ
Одржани божићни квизови
знања за ученике основних школа
у Епархији бачкој 25

ПУТУЈТЕ СА БЛАГОСЛОВОМ ЦРКВЕ ...28

АКТУЕЛНОСТИ 29

**КАЛЕНДАР ЕПИСКОПА БАЧКОГ
Г. ИРИНЕЈА** 44

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА
СВОЈОЈ ДУХОВНОЈ ДЕЦИ
О БОЖИЋУ 2016. ГОДИНЕ

ИРИНЕЈ

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

ПРАВОСЛАВНИ АРХИЕПИСКОП ПЕЋКИ, МИТРОПОЛИТ БЕОГРАДСКО-КАРЛОВАЧКИ И ПАТРИЈАРХ СРПСКИ, СА СВИМ АРХИЈЕРЕЈИМА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ – СВЕШТЕНСТВУ, МОНАШТВУ И СВИМ СИНОВИМА И КЋЕРИМА НАШЕ СВЕТЕ ЦРКВЕ: БЛАГОДАТ, МИЛОСТ И МИР ОД БОГА ОЦА, И ГОСПОДА НАШЕГА ИСУСА ХРИСТА, И ДУХА СВЕТОГА, УЗ РАДОСНИ БОЖИЋНИ ПОЗДРАВ:

МИР БОЖЈИ – ХРИСТОС СЕ РОДИ!

„Слава на висини Богу
и на земљи мир, међу људима добра воља!”
(Лк. 2, 14)

Ево нас и ове године пред празником Божића, пред празником безмерне љубави Божје, јер нам се данас у граду Давидову роди Христос Господ (Лк. 2, 11), Емануил, што ће рећи: *с нама Бог* (Мт. 1, 23). Ову велику Тајну Оваплоћења Бога Логоса, скривану од постања векова (Јн. 1, 2), најпре су благовестили анђели Божији својом божићном химном мира и љубави (Лк. 2, 14). Потом им се придружују пастири и мудраци са Истока, сабирајући тако небо и земљу око Богомладенца Христа, анђеле, и људе, и све народе земаљске у Цркву Бога живога (2. Кор. 6, 16).

Како нам о догађају Рођења Христовог, које је, по светим Оцима, веће чудо и од самога стварања света, сведоче свети јеванђелисти, очевици и слуге Речи (Лк. 1, 2)? Свети апостол Матеј у своме Јеванђељу пише својим сународницима Јудејима, желећи да им на основу старозаветних пророштава посведочи да Исус Назарећанин јесте Христос или Месија, Помазаник Божји, Спаситељ света (Пс. 138; Ис. 7, 14). Због тога он своје Јеванђеље почиње родословом Господа Исуса Христа (Мт. 1, 1-17), наглашавајући тиме Његову реалну људску природу. Он у свом родослову помиње централне личности Старог Завета, посебно истичући Авраама и цара Давида, јер се за њих везивало највише пророштава о доласку Месије, која су остварена Рођењем Христовим у Витлејему јудејском (Мт. 2, 5–6). Први део Матејевог Јеванђеља нам, дакле, громко каже: Бог је постао реалан човек, ради нас и ради нашег спасења (Мт. 1, 2), а у другом делу свога родослова Матеј говори да Месија јесте Богочовек, да је Његово Рођење натприродно, од Духа Светога и Марије Дјеве (Мт. 1, 20). Узевши на себе реалну људску природу, Христос постаје један од нас (Јн. 1, 14), остајући при томе оно што је од вечности био – Син

Божићна посланица

Божји и Друго Лице Свете Тројице. Ово би, у најкраћем, била благовест јеванђелиста Матеја, благовест о спасењу свих народа вером у Исуса Христа (Гал. 2, 16).

Свети апостол Лука нам у свом Јеванђељу, које је упутио свом ученику благочестивом Теофилу (Лк. 1, 3), а затим и свакој богољубивој души, даје историјски оквир Рођења Христовог. Он апологетским сведочењем разуверава све скептике и неверујуће, који су покушавали Господа Христа да прогласе легендом и непостојећом личношћу, и уверава их да је Христос реална историјска Личност и Месија. Као историчар, Лука наводи да се Рођење Христово догодило у време римског ћесара Августа, који је владао од 27. године пре Христа до 14. године по Христу, а за време првог општег пописа становништва током Киринове управе Сиријом (Лк. 2, 2), што су историјске чињенице које не пориче ни егзактна наука. Допуњујући Матеја, јеванђелист Лука о Рођењу Христовом пише не само Јудејима него и свим народима на земљи (Лк. 2, 29-32). Лука у своме родослову наглашава да Христос јесте Спаситељ, Нови Адам, Глава и духовни родоначелник Новог Израиља, благословеног Царства Оца и Сина и Светога Духа (Лк. 3, 21–23), чиме указује на литургијску димензију овога празника.

Да додамо укратко, као круну и печат, сведочанство светог јеванђелиста Јована Богослова о Рођењу Христовом. Овај љубљени ученик и апостол Христов додаје Матеју и Луки своје *Протојеванђеље*. У њему он благовести да је Христос предвечни Син Божји, Реч Божја, Логос кроз Кога је све постало (Јн. 1, 1–3) и Који је као светлост дошао у овај свет (Јн. 1, 5) да нам објави Нови и вечни Завет Бога и човека: „Јер се закон даде преко Мојсија, а благодат и истина постаде кроз Исуса Христа" (Јн. 1, 17; Рим. 10, 4).

Драга браћо и сестре, то што су јеванђелисти посведочили, апостоли и свети Оци утврдили, то и ми вама сведочимо данас, на Божић, јер је „Христос исти данас, јуче и довека" (Јевр. 13, 8). Зато вас из пастирске бриге и љубави позивамо да сви заједно узмемо учешћа у божићном празновању, да оставимо свакодневне бриге, да принесемо своје дарове Богомладенцу Христу – духовно злато, тамјан и смирну, а то значи нашу веру, наду и љубав – и да се сусретнемо са Богом и ближњима. Свети Јован Златоуст је Божић назвао кореном свих хришћанских празника јер нам

је у Божићу обећано, на неки тајанствени и благодатни начин унапред даровано, и Сретење, и Крштење, и Преображење, али и Крст и Васкрсење Христово. Зато је наш народ говорио: „Без Бога ни преко прага" и „нема веће славе од Божића", јер је у Божићу предокушао Тајну Бога и свенародног спасења у Цркви Христовој.

Српски народ је народ Божића, део Народа Божјег или свега рода хришћанскога. Он је и народ Светога Саве, народ светог цара Лазара Косовског и свих осталих мученика и новомученика, који у зла времена пострадаше, као витлејемска деца (Лк. 2, 16), за истину и правду Божју. Њихове жртве се сећамо и молимо их да нас у небеском Витлејему помињу у својим светим молитвама, да бисмо били достојни својих светих предака, како је говорио блаженопочивши патријарх Павле.

Божић нам открива циљ и смисао нашег живота на земљи. Речено светоотачким језиком, Бог постаје човек да бисмо се ми људи обожили, да бисмо постали „богови по благодати" испунивши своје биће пуноћом божанске благодати. То није хришћански максимализам нити антрополошка утопија. То је реалност живота у Христу. То је духовна реалност која је дар Божића. Не дозволимо зато да нас ишта од овога света, света који у злу лежи (1. Јн. 5, 19), одвоји од љубави Божје, откривене у Христу Исусу, Господу нашем (Рим. 8, 35)! Пуноћа ове љубави је у Рођењу Христовом. Зато Божић заиста јесте „дан који створи Господ да се радујемо и веселимо у њему" (Пс. 118, 24).

Божић нам указује и на светињу људског живота. Овај Празник нас позива на обожење, а не на уништење, на служење животу, не само биолошком већ и вечном, а не на робовање смрти. Свети старац Силуан Атонски се трудио да у животу не погази ни црва, ни мрава, ни цвет, ни најмањи стручак траве. Свему је од Бога дарован живот, а посебно људском бићу, које је у Христу икона Бога Живога (2. Кор. 4, 4). Божић нам оснажује и враћа библијски благослов: „Рађајте се и множите и напуните земљу!" (1. Мојс. 1, 22). Дај Боже да овај благослов постане мера живота српског народа и свих народа на земљи, јер би на тај начин пакао братоубиства и чедоморства био замењен рајским миром и пуноћом живота. Нека од овог Божића оживи Србија и нека наше породице испуни радост и дечија игра! Свето Јеванђеље нас управо и подсећа на то да, ако се не обратимо и не постанемо безазлени као деца, нећемо ући у Царство небеско (Мт. 18, 3). Зато је Божић празник и наше деце, празник младости и вечне будућности.

У ове благословене божићне дане молимо се Господу, Цару мира (Јевр. 7, 2), да угаси непријатељства међу народима, да спасе људе Своје широм света и да буде милостив свима нама. Нека овај Божић призове у заједницу све оне који су се на било који начин одвојили од Цркве Бога Живога! Нека нестану јереси и расколи, да би сви људи, са страхом Божјим, вером и љубављу, приступили јединству и животу Једне, Свете, Саборне и Апостолске Цркве! За то јединство се и Сâм Господ молио у Својој првосвештеничкој молитви речима: „Да сви једно буду" (Јн. 17, 21).

Поздрављамо божићним поздравом сву нашу духовну децу у Отаџбини и расејању и позивамо их да живе у међусобној братској љубави, у љубави Божића. Посебно се молимо за распето Косово и Метохију, нашу духовну и националну колевку, коју је велики Његош назвао „грдним судилиштем". Док је Срба, биће и Косова! Косово је душа Србинова! Зато ће Косово и Метохија бити и остати наша земља, јер су ту наша Голгота и наш Јерусалим. Нека би Бог, Једини Човекољубац, подарио мир и благослов свему народу Свом и, по речима светог Силуана Атонског, даровао да Га сви народи на земљи познају Духом Светим, у чудесној светлости Божића!

МИР БОЖЈИ, ХРИСТОС СЕ РОДИ!
ВАИСТИНУ СЕ РОДИ!

Благословена нова 2017. година!

Дано у Патријаршији српској у Београду, о Божићу 2016.

Архиепископ пећки,
Митрополит београдско-карловачки
и Патријарх српски **ИРИНЕЈ,**
са свим архијерејима Српске Православне Цркве.

Разговор

Епископ бачки Иринеј

СВАКИ ХРИШЋАНИН ИМА ОДГОВОРНОСТ ЗА СУДБИНУ СВЕТА

Његово Преосвештенство Епископ бачки господин др Иринеј у Божићном броју недељника ***Печат*** *промишља и говори о важним питањима која се тичу вере, духовног и религијског живота, као и проблемâ нашег ширег друштвеног живота и укупних геополитичких и других прилика. У наставку преносимо текст интервјуа у целини.*

Дубокоуважени и поштовани Владико, када смо уочи прошлог Божића разговарали, почетак нашег дијалога био је суморан и брижан, будући да се у том тренутку чинило да је велики светски сукоб безмало известан. У години која је потом протекла доживели смо и нека изненађења. Чини се да су се у Европи, Америци и свету уопште догодиле крупне политичке и друштвене промене и да сада нове геополитичке и друге прилике стварају битно измењен глобални амбијент – духовни, политички, цивилизацијски и културни. Можемо ли бити спокојни у уверењу да предстојећи Божић, за разлику од претходног, дочекујемо у бољим и срећнијим светским приликама? Смемо ли се надати тој милости и добробити?

Наши божићни разговори се, ево, претварају у леп обичај да се на крају календарске године присетимо свега онога што се збило, а што заслужује пажњу и захтева извесни коментар и објашњење. Да то опишемо латинском пословицом, заправо Овидијевим стихом: Morem fecerat usus (*пракса ствара обичај*).

Морам рећи да заслугу за овај леп обичај имате искључиво Ви зато што Ваша дубокоумна питања нису плод само интелектуалне знатижеље и беспослице већ искреног и систематског промишљања које има за циљ да Вашим читаоцима – али и широј јавности – пажњу, иначе раслабљену обиљем полусловесних и бесловесних садржаја, усмери на оно најбитније у друштвеном, политичком, културном, па и црквеном животу нашег народа.

Озбиљност, добронамерност и истинољубивост Ваших питања приморавају и моју маленкост да настојим да, сходно својим ограниченим могућностима, допринесем објашњавању или расветљавању појединих догађања и кретања која су заокупљала нашу пажњу у протеклом периоду.

Прво питање се односи на данашњицу, још прецизније – на историјски тренутак у коме се дешавају промене на светској сцени. Оно се тиче свакодневног живота и буквално опстанка сваког човека и људске заједнице која, уверен сам, вапи за одговором. Питање нас наводи на терен политичких прогноза који бих најрадије избегао, не само зато што су се на овом пољу у протеклој години обрукали и светски експерти већ зато што мени као монаху и епископу то и не припада. На дубљој

равни Ваше питање је, међутим, начелније, свевремено, и погађа суштински однос појединца према животним околностима, поготову у време егзистенцијалних криза: питање смисла, питање могућности животног оптимизма и у најтежим приликама.

Елем, светске прилике су такве какве су. Можда се у кондензованом виду препознају у две–три сцене апокалиптичног ријалити програма, које се врте на телевизијским и компјутерским екранима широм света: отац и мајка опасују експлозивом кћери од седам и девет година и шаљу их у смрт; тешки камион гази десетине невиних на божићном сајму; младић хладнокрвно пуца у леђа човеку на изложби. Невидљиви демонски покретачи таквих невероватних злочина, које сигурно не видимо само у радикализованом исламу, заправо желе да сви људи живе у страху.

Али међу најчешћим порукама у Светом Писму јесте следећа: *Не бој се и не плаши се!* Бог их у историји спасења људског рода упућује безброј пута, у најразличитијим околностима било личних, приватних искушења било када су у опасности племена или цео народ. Бог увек понавља: *Не бој се и на плаши се*, а често наставља речима: *Јер ја сам Бог твој; укрепићу те и помоћи ћу ти*. Коначни, пак, одговор и кључ живота налазимо у речима које је Христос упутио ученицима, предсказавши им сопствено страдање: „Ово сам вам казао да у мени мир имате. У свету ћете имати жалост; али не бојте се, ја сам победио свет" (Јов. 16, 33). Стога нада у милост и добробит о којој говорите, нада у мир коме се заједно са свима надате, не зависи од историјског тренутка и променљивих околности него од чињенице да је Христос победио свет. У духу поменутих речи Господњих ми и данас отклањамо сенку страха са наших живота и припремамо се да прославимо празник доласка на свет Богомладенца Христа, чије име је и Емануил, које и значи Бог је са нама.

Са таквом вером и надом да је Бог са нама, са радошћу понављамо молитвене речи: *Слава на висини Богу и на земљи мир, међу људима добра воља!*

Равнотежа у свету постепено се враћа, јер су покушаји успостављања униполарног поретка практично пропали, примећују неки најутицајнији и најмоћнији светски државници. Верујући у дух ове промене, руски председник Владимир Путин готово литерарно надахнуто и сликовито каже: „Ми већ живимо у другој димензији"! Да ли су реалне или пак преурањене наде да је ново, и у овом смислу изгледније и мирније, доба већ наступило?

У духу стихова поменуте божићне химне ми се морамо молити да наде у мир постану реалност и веровати да ће нас Господ благословити мирнијим периодом историје. Наш народ, прва жртва униполарног поретка, претрпео је бруталност и обесправљеност, до тада без преседана у новијој историји. Наш отпор је уједно био и први одговор на култ силе и насиља, прво противљење, које је отворило прву пукотину униполарног света који се наметао. Без непотребног хвалисања и пагубног самозадовољства, коме смо ми иначе склони, можемо рећи да се та пукотина стварала управо у односу на нас или на нама, свеједно.

Последњих година, још страшније, трпе и други, муслимани и хришћани, на Блиском Истоку, али и у Африци. Сада страдају и Европљани. Сви заправо вапију за миром. Као да је свет дошао до тачке са које нема повратка. Тога је, изгледа, свесна критична маса светског становништва, прво *еминентне* мањине, како Ортега и Гасет назива духовну и интелектуалну елиту, а онда и демос, народ широм света. Потом, уследиле су, на изненађење, па и запрепашћење естаблишмента у Европи, Америци и другде, одређене промене. Ми не можемо са сигурношћу тврдити куда ће те промене одвести свет. Али оне свакако буде наду. Конкретно, заиста охрабрује најава политике новог председника САД да Русију не види као претњу, односно као противника. Али, истовремено онеспокојава намера да се настави трка у нуклеарном наоружавању.

Али дозволите ми још и ово: оно што називамо униполарношћу или новим светским поретком заправо је многоглаво зло које настоји да обухвати све области живота. У томе успева до те мере да не само што деформише природне моделе живота, са тежњом да ишчезну брак, породица, нација, чак и полно одређење, него убличава и до присиле намеће нове моделе, нове структуре друштва и нове заједнице, утемељене на новим, извитопереним стандардима и правилима. Промена

Разговор

политичких односа у свету још не значи укидање услова који су тај поредак (читај: беспоредак) створили, а још мање брисање оних ефеката које је он створио.

Можда ћу употребити прејак израз ако кажем да ми је било занимљиво да посматрам очај који је показивала бирократизована политичка и медијска псеудоелита у судару са демократском вољом Британаца, а још више приликом избора новог председника САД.

Дужан сам овде да напоменем да, упркос санкцијама и недаћама које смо трпели, не треба да ликујемо због кризе Европске Уније која је заправо почела још доношењем њеног Устава, конститутивног акта у коме је свесно занемарен хришћански темељ старог континента. У том смислу, пре треба да се надамо да ће будућа европска елита, враћајући се хришћанским коренима и наслеђу, успети да дефинише и нову политику која ће имати у виду целокупност континента, а везивно ткиво неће бити само евро. Видећемо да ли ће, после промена „преко Велике баре", у текућој деценији уследити и смена „елитâ" у Европи.

Одмереним и уздржаним, али садржајним и прецизним, одговорима у интервјуима датим „Печату" показали сте свестрано познавање укупних прилика и сложене стварности нашег времена, као и способност луцидног тумачења садашњих дешавања, унеколико и предвиђања и пројављивања предстојећих догађања. С обзиром на ово искуство, питам Вас, као епископа и као интелектуалца: шта у свету актуелних геополитичких „тектонских" промена може од будућности да очекује наш народ? Хоћемо ли се, суочени с новим околностима, које за нас не морају нужно бити мање бруталне и тешке од претходних, сналазити спретније и усмеравати мудрије? Има ли управљачка елита српског народа снаге и памети за праве изборе на раскршћу на које смо управо ступили?

У основи, констатације које сте изнели више су плод нашег дугогодишњег пријатељства и Ваше нимало критичке благонаклоности према мени него плод реалности. Лично могу да потврдим само део у коме се констатује да сам епископ Цркве Христове. Питање имплицира оцену актуелне спољне политике Владе Србије. Непотребно је истицати сложеност, а сада и променљивост спољнополитичких околности у којима се држава Србија и српски народ у целини налазе. Посебно имам у виду Републику Српску, Косово и Метохију, тежак положај Срба у Хрватској, ништа мање незавидан у Црној Гори. У складу са информацијама којима располажем, а свакако су непотпуне, мишљења сам да, у спољнополитичком домену, премијер и Влада Србије воде политику која сагледава и штити актуелне и будуће интересе и положај целог српског народа.

Годину 2016. обележили су епохално значајни догађаји везани за хришћанство, за Цркву и, посебно, за Православље. Одиграо се историјски сусрет руског патријарха и папе у Хавани, одржан је свеправославни скуп на Криту, председник Путин је посетио Свету Гору, а велики притисак на православне, најпре на Руску, па на Српску Цркву, настављен је. Шта бисте од поменутих збивања, духа и чињеница који су их обележили, издвојили као важно и пресудно, вредно памћења или пак заборава, добро и мање добро за даљу судбину Православља, али и Цркве уопште?

Три догађаја које сте навели другачији су по програму, садржају и циљевима и сваки има различито место у историји Цркве, историји спасења. Ниједан од њих неће пасти у заборав, али њихов допринос остварењу Божјег плана о спасењу човека и творевине и њихов утицај на потоња покољења биће различит, већи или мањи, зависно од тога у којој мери ће бити остварен потенцијал који су ти догађаји носили.

Сусрет руског патријарха Кирила и папе Фрање у Хавани није без разлога назван „миленијумским". Сам догађај, дух и садржај разговора два црквена поглавара, као и декларација која је том приликом потписана, заслужују највећу пажњу. „Захваљујемо Богу за обнављање хришћанске вере без преседана које се дешава данас у Русији и у многим земљама Источне Европе, где су деценијама господарили атеистички режими" – каже се, између осталог, у тексту те декларације. Како би ваљало разумети у овој прилици и наглашену поруку руског

патријарха и папе да „Православна и Католичка Црква могу активно да раде заједно”? Колико „активно“ и колико „заједно”?

Фебруарски сусрет патријарха Кирила и папе Фрање на Куби заиста је епохалан догађај, миленијумски – већ самом чињеницом да је први у историји. Никада до тада нису се

сусрели римски папа и московски патријарх. У заједничкој изјави или декларацији њих двојица су дала одговор на Ваше питање: „Ми желимо да удружимо своје напоре ради сведочења о Јеванђељу Христовом и о заједничком наслеђу Цркве првог миленијума тако што ћемо заједно одговарати на изазове савременог света. Православни и католици су дужни да науче да пружају једногласно сведочење истине у областима у којима је то могуће и нужно (моје подвлачење). Људска цивилизација је ушла у период епохалних промена. Хришћанска савест и пастирска одговорност не дозвољавају нам да останемо равнодушни пред изазовима који изискују заједнички одговор” (опет моје подвлачење).

Нема сумње да патријарх Кирил и папа Фрања по свему припадају већ поменутим *еминентним мањинама*, личностима које имају духовну снагу, знање, одговорност, храброст за компромисе, способност да, следећи сопствену традицију, понуде савременој цивилизацији одговоре на најтежа питања, за добро хришћанства, али и света у целини. Уверен сам да је нужно да у духу сведочења о Јеванђељу Христовом пред изазовима савременог света, који заиста захтевају заједнички одговор, у оквиру сопствених могућности следимо начела која су поставила двојица јерараха на Куби.

У том смислу доживљавам и сусрет са папом Фрањом и другим представницима Римске Цркве који је делегација наше Цркве имала почетком године, у коме сам и сâм, заједно са митрополитом Амфилохијем и нашим угледним интелектуалцем, амбасадором др Дарком Танасковићем, учествовао. Могу да посведочим да смо водили разговоре које можемо описати једноставно као истиновање у љубави. Полазна и завршна поента читавог сусрета била је да искрени дијалог и међуцрквена сарадња на пољу сведочења и објављивања јеванђелских начела и вредности представља и категорички императив нашега времена.

Не само у Хавани већ и много пута потом поменуто је, не без забринутости, да „Цркве имају велику одговорност за будућност хришћанства и будућност цивилизације”. Пажњу заслужује управо ово повезивање појмова хришћанства и цивилизације, њихово преплитање у судбинској међузависности у будућности. Може ли се закључити да је за опстанак цивилизације у којој живимо хришћанство пресудно? Поготово ако се има у виду да многи веома моћни центри одлучивања и управљања савременим светом јавно оглашавају да им је овакав „модус” размишљања и просуђивања далек, будући да хришћанство не уочавају као битан фактор напретка глобалног друштва. Како коментаришете ову противречност и њоме подразумеван тињајући, па и претећи, антагонизам „духа времена”?

Не ради се о спорадичној констатацији него о постојаном уверењу, односно о вери нас хришћана. То уверење у нашу одговорност за судбину света засновано је, између осталог, на Христовом божанском идентитету израженом речима: „Ја сам Алфа и Омега, Почетак и Свршетак” (Откр. 21, 6). Нашу, пак, улогу, односно улогу и одговорност сваког хришћанина, препознајемо такође у Христовим речима: „Ви сте со земљи; ако со обљутави, чиме ће се осолити? Она већ неће бити ни за шта осим да се проспе напоље и да је људи погазе” (Мат. 5, 13).

Стога сваки хришћанин, пре других људи, има различиту одговорност за судбину света и будућност цивилизације. Да ли је та одговорност већа или мања, зависи од духовних дарова, од службе у Цркви коју има. Али нема сумње да је свако има. Свако, пре свега, треба

Разговор

да води рачуна о сопственом животу и спасењу и о животу својих ближњих. Да његова сопствена вера не обљутави. Да према сваком створењу и према природи поступа са љубављу. То је довољно. Знате, многи речи апостола Павла: „Ако страда један уд, с њим страдају сви удови; а ако се један уд прославља, с њим се радују сви удови" (II Кор. 12, 26) доживљавају као неку далеку мистичну слику, а ради се о једноставној истини. Све је у свету и у природи међузависно. Отуд је и одговорност хришћана за свет највећа. Други не мисле тако. Али, ни то није нешто ново.

Када данас Православље (посебно у изјавама мислилаца Руске Цркве) себе јавно дефинише као „утемељивача и заштитника цивилизације која је алтернатива западном свету", колико је ова порука разумљива и привлачна духовној деци нашег времена? Чини се да овакву „алтернативу западном свету" и многи у Србији не би баш радосно поздравили, односно да не постоји стварно разумевање њеног смисла и значаја. Колико и шта наша Црква чини да ову идеју, макар у њеном „разблаженом" виду, приближи и објасни својим верницима, али не и само њима?

Хришћанство, односно Православље као најстарије и најаутентичније сведочење Христовог учења, одувек је било алтернатива духу времена. Уколико, ипак, не одбацујући неке вредности западне цивилизације, чији смо део у много чему, ствари поставимо антагонистички, као што сте их Ви поставили, морамо дефинисати упоришну тачку за овакво тврђење. Шта је, дакле, то чему је Православље алтернатива или чему треба да буде алтернатива? То можемо да препознамо у такозваним Хајековим постулатима. Наиме, Фридрих Хајек, један од најутицајнијих економиста и политичких философа модерног доба, 1974. године, примајући Нобелову награду за економију, рекао је: „Финансијска контрола није контрола само једног сектора људског живота. Она чини контролу средстава потребних за све наше циљеве. А онај који поседује јединствену контролу ових средстава одлучује који циљеви ће да буду олакшани, које вредности треба да се сматрају вишим, а које нижим – укратко, у шта људи треба да верују и за које циљеве треба да се боре." Чини ми се да је он изрекао кондензовано Вјерују модерног економског и друштвеног „духа времена", заправо тоталитаризма глобалног поретка.

На жалост, овај Хајеков програмски циљ у великој мери је остварен. Веома мали број људи контролише светску економију, у том циљу одређује вредности и намеће у шта људи треба да верују. Шта Православне Цркве – Српска, Руска, било која, а верујем и Римокатоличка Црква и неке од протестантских деноминација – одувек нуде људима и свету, насупрот ропству модерног духа времена дефинисаног у Хајековом учењу, спроведеном у пракси? Нуде слободу. Слободу исказану речима апостола Павла: „Стојте у слободи којом нас Христос ослободи, и не дајте се у јарам ропства ухватити" (Гал. 5, 1). Модерно ропство, у коме се налази читав свет, опасније је, пагубније, од било чије окупације. Верујем да хришћански, пре свих православни свет и по духовном капацитету најмоћнија Руска Црква, црпећи искуство из аскетске традиције Православља, може да изнађе делатан, животни одговор на овај највећи изазов.

Притисак Запада на Православље је дуготрајан, изузетно снажан и нимало пријатељски. О неким димензијама истог могли смо се уверити током припрема историјског Свеправославног сабора на Криту, а потом и током Сабора, којем је претходила, такође историјска, посета председника Путина Светој Гори. У симболичној равни посета Светој Гори била је догађај без преседана, не само због чињенице да су први пут у историји Русије председник и патријарх били заједно у молитви на Светој Гори, и да је Путину било дозвољено да заузме место које је раније било предвиђено само за византијске цареве. Како тумачите ова догађања, шта уочавате као најзначајније у њима?

Познато је да је председник Путин верник и, куд год да иде, походи православне светиње. Света Гора је духовни светионик свих православних народа и заиста је значајно што су у овој поклоничкој посети заједно били председник Путин и патријарх Кирил. Тиме су манифестовали садејствену животну заинтересованост како за духовни напредак сопствене земље и Цркве тако и за духов-

ни напредак свих православних народа. Реформе које председник Путин уводи у својој земљи по угледу на Столипина, борећи се против неолибералног капитализма, изазивају несумњиве симпатије код православних верника, па тако и код светогорских отаца. Из тих разлога, чини ми се, указана му је симболична част коју сте поменули. Лично, не доживљавам Путина као византијског василевса. Он је модеран политичар који тражи решења о којима смо говорили малочас.

Свеправославни сабор на Криту, не само због изостанка представника неких Цркава, а међу њима и Руске Цркве, изазвао је многе недоумице, па и теолошке расправе. Шта је одлучило да Српска Православна Црква, која је најпре најавила да неће учествовати, присуствује том сабору? Да ли се нешто постигло, или вредно добило и показало, одласком на Крит?

По потенцијалу најзначајнији или заиста епохално значајан требало је да буде скуп на Криту сазван као Свети и Велики Сабор Православне Цркве. Ви сте га именовали свеправославним скупом, али он, нажалост, није био свеправославан. Као што је познато, одсуствовале су четири Цркве, четири Патријаршије: Антиохијска, Руска, Грузијска и Бугарска. Чак и занемарујући принципијелност разлогâ за

њихово неучествовање, морамо закључити да је без особених искустава, на пример, древне Цркве Антиохије у којој је настала сама реч хришћанин, или Руске Цркве која има преко три стотине епархија, у раду скупа на Криту ипак био заступљен мањи део православне икумене. Московска Патријаршија има седам православних универзитета, пет духовних академија, педесет и две духовне семинарије, тридесет и седам духовних школа, више од осам стотина манастира, чијег је духовног и богословског искуства и знања било лишено критско сабрање. Да не изоставимо Бугарску Цркву са којом делимо слична историјска искуства, а поготову Грузијску Патријаршију која такође баштини хришћанство још из апостолског доба.

Српски епископи су, махом, током дискусијâ настојали да износе ставове који су израз васељенског Православља, уверен сам, не претенциозно, имајући у виду и одсутне Цркве. Мој лични допринос, уколико га је уопште било, дефинисан је оквиром задатим претходним одлукама Светог Сабора и Светог Синода, а превасходно послушношћу Цркви и нашем Патријарху.

Треба истаћи да је у већини докумената усвојених летос на Криту, ипак, снажно потврђен православни етос у данашње време. У документима који се тичу брака и биоетичких проблема потврђене су темељне антрополошке истине и учења Цркве којима је кроз историју чувана и очувана људска егзистенција. Те истине ће Црква и убудуће чувати као највећу светињу. У другим, пак, питањима није постигнут консензус, чак ни на тако редукованом сабору. Ако реално посматрамо, критско сабрање је ипак било много више од обичне међуправославне конференције, како поједини критичари тврде, али, нажалост, и много мање од Светог и Великог свеправославног Сабора.

Руски патријарх Кирил, поглавар чија се огромна моћ у шали наглашава опаском да је „патријарх који држи у својим рукама нуклеарни ковчежић", јавно изражава уверење да се секуларна Европа све више удаљава од својих хришћанских корена. „Хришћанство је угрожено не само на Блиском Истоку, где је ситуација алармантна, већ и у Европи", сматра он. Србији и њеној јавности, којој се неуморно доцира и сугерише да је „европска будућност", односно тежња за интеграцијом у простор Европске уније, једина идеја вредна живљења, информације о овој димензији Старог континента несумњиво могу бити интересантне и вредне промишљања!

Не мислим да је шала о руском патријарху „који држи у својим рукама нуклеарни ковчежић" довољно умесна. Пре ће бити да може да

Разговор

збуни неупућене. У некој мери већ сам Вам одговорио на ово питање. Идеја о слози европских народа – можда онаквој како су је видели Кант, Шилер, Бетовен, Аденауер – јесте племенита идеја и не треба је одбацивати. Истини за вољу, владајуће и већинско мишљење код нас није еврофанатично. Није ни еврофобично него је опрезно и уравнотежено. Већ сам рекао да је криза Европске уније почела 2003. године, када конститутивним актом није дефинисана као заједница вредности него као економски простор са заједничким законима и институцијама. Тада је саму себе дефинисала као постхришћанску, а европске вредности, укључујући и људска права о којима говоре као о некаквој мантри, изгубиле су своју основу. Тамошњим теоретичарима није јасно ни да ли се ради о заједници нацијâ или заједници грађана. Европска унија није, дакле, дефинисала ни свој унутарњи идентитет.

Одговор им даје патријарх Кирил: „Хришћанство је формирало основу европских вредности и идеја. Ван хришћанске традиције немогуће је стићи до сазнања о унутрашњим покретачким механизмима друштвеног и културног развоја овог региона код народа који га насељавају. Ниједан наредни степен у грађењу наше заједничке куће не може да буде достигнут без ослонца на хришћанске вредности". И још један став патријарха Кирила о европским интеграцијама: „Наша Црква не треба да буде спољни посматрач процеса европских интеграција. Ми смо убеђени да православна традиција треба да дâ властити допринос развоју простора уједињене Европе. Православни народи очекују да за своју спремност да учествују у развоју европских интеграција западни свет буде отворен за прихватање вредности које се налазе у традицији источних хришћана". Ни мање ни више. Чини ми се да овакав став интуитивно има и актуелна српска политика.

Извесно је да на верски идентитет Европе и данас и деценијама уназад, огроман утицај имају миграције. Европа је управо због миграција одавно промењена, и то је утисак који не потврђују само експерти и упућенији посматрачи. Шта се може очекивати, како ће, према Вашем виђењу, овај процес надаље тећи?

Одговор нам је, дубоко загледан у историјску судбину српског народа, дао Милош Црњански: „Било је сеоба и биће их вечно, као и порођаја, који ће се наставити. Има сеоба. Смрти нема!" У праву је Монтескје када тврди да миграције нарушавају аксиоматику политичког живота. У савремено доба више него брутално. Не знам како ће овај актуелни процес надаље тећи. Надамо се и молимо да промене на светској сцени донесу мир Блиском Истоку. Патријарси Вартоломеј и Кирил, папа Фрања и многе друге значајне личности хришћанског света апелују на хришћанску самилост и помоћ избеглицама.

Наш народ најбоље зна шта је избеглиштво, шта значи напустити своје огњиште. Сећате се пред какав је страшан избор био стављен Сократ: да напусти свој полис или да попије кукуту. Исход је познат. Најважније је бити хришћанин према тим невољницима, помоћи колико је могуће. Све друго је мање важно.

У односу на поменути европски друштвени, духовни и религијски дискурс упадљива се разлика уочава у савременој Русији. Међу експертима се истичу и мишљења попут овог: „У Русији се услед вакуума насталог рушењем комунизма створила идеолошка празнина коју је попунило Православље." Иако није експерт, али јесте тенденциозни политичар, па и политикант, са овом констатацијом се унеколико слаже и Карл Билт када тврди да је „инспирација којом се руководи Путин уствари идеологија Православне Цркве". Како коментаришете ова запажања? И да ли се за Србију може рећи да у том смислу показује некакву тежњу ка „попуњавању идеолошке празнине", или пак усмереност на приближавање неком идеолошком и духовном кругу?

Не верујем да господин Карл Билт ишта зна о Православљу, а још мање о савременој дубинској психологији, по којој човек осведочено носи у себи национално несвесно, индивидуално несвесно и породично несвесно. Православље не попуњава никакав празан простор. Празан простор стварају пустошеће идеологије и различити *изми*. Путин је, колико знам, надахнут Столипиновим реформама, а не некаквом православном идеологијом. Карл Билт несумњиво не разуме процесе. У

Србији се не ради о „попуњавању" идеолошке празнине. Идеологија је страна Цркви јер је Црква „дух и живот", облагодаћена стварност, видљиво присуство метаисторије у историји, предукус Царства Божјег и цивилизација љубави овде и сада. Иначе, мислим да ће и цитирани „велеумни" господин ускоро нестати са јавне сцене.

Колико је значајно што је Његова Светост Патријарх васељенски Вартоломеј служио помен јасеновачким жртвама?

И догађај о коме говорите имао је историјски карактер: служба у Јасеновцу пре свега, а затим и посета Хрватској у целини, нашим тамошњим епархијама и верном народу, разговори са званичницима исто тако. Митрополија загребачко-љубљанска са осталим нашим епархијама на тлу Хрватске, како је истакао митрополит Порфирије, први пут у историји Хрватске доживела је такав благослов – да у својој средини поздрави првога по реду, по части и по одговорности епископа православне васељене. Сâм дочек на загребачком аеродрому, као и све друге манифестације духовне природе, били су изузетни по карактеру и организацији. Замислите: српски патријарх, епископи и свештеници, поводом

седамдесет и пете годишњице страхотног страдања у Јасеновцу, на аеродрому у Загребу свечано дочекују Васељенског Патријарха са пратњом! Све што се у тих неколико септембарских дана догодило одраз је зрелости месне Цркве и нове перспективе живота која се отвара православнима у Хрватској, као и искрене очинске љубави патријарха Вартоломеја према нашој Цркви и нашем народу.

Мислим да је прилика да подсетим на речи које је изговорио том приликом: „Са посебним узбуђењем долазимо данас у Загреб, у намери да ми, Мајка Црква Константинопољска и сестринска Српска Православна Црква, одамо почаст и изразимо поштовање православним новомученицима, прослављеним у овим крајевима за време нацистичког тоталитаризма. Посебно је данас актуелно сећање на новомученике и на поруку коју они нама упућују. Ови нови мученици Божји, пострадали у Јасеновцу, представљају, кроз векове, трајно сведочанство и пример трпљења за све хришћане, ма где се они налазили. Кроза све векове удео Православне Цркве био је крст страдања. Ако погледамо у историју православних народа, констатоваћемо да су свагда пролазили испод мача страдања и мучeништва. Свагда су трпели гоњења, неправде и мученички су страдали. Приликом обележавања ове годишњице сећања на новомученике, дужни смо да нагласимо животом проверено искуство Васељенске Патријаршије и свих њених изданака, Православних Цркава широм света, да крст у очима многих изгледа као пораз и немоћ. За нас, међутим, крст представља доказ исправности нашега пута. Он је трофеј победе и знак тријумфа. Он је красота наше Православне Цркве и зато се, величанствен, уздиже на врху иконостаса храмова, господарећи њима. Имајући трајни доживљај крста, дошли смо из Константинопоља да, заједно са вама, искажемо поштовање свештеном спомену светих синова и кћери Српске Православне Цркве који мученички положише своје животе у Јасеновцу, поводом седамдесет и пете годишњице почетка функционисања ужасног комплекса концентрационих логора, тога споменика ужаса и мржње, који је, међутим, сила Крста и благодат Васкрсења претворила у споменик победе живота над смрћу, љубави над мржњом и светлости над тамом".

За Римокатоличку Цркву у Хрвата, али и већину хрватског народа, уз прећутну сагласност Ватикана, кардинал Степинац је светац. Каква је сврха настојања Српске Православне Цркве да Римокатоличку Цркву и Хрвате разувери и увери да Степинац није светац и да га не треба канонизовати?

Пре свега, кардинал Степинац није канонизован, није проглашен за светог. Сâм папа Фрања је претходно означио холокауст за „срамоту човечанства". Његова Светост па-

Разговор

тријарх Иринеј је, уз пуну сагласност свих чланова Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве, као своју личну обавезу и потребу осећао да папу римског треба упознати са оним што се еуфемистички назива „многобројним контроверзама" везаним за Степинчево деловање у НДХ и са тиме како би православни Срби који живе на територији данашње Хрватске и другде где је живо сећање на геноцид, као и православни хришћани широм света, доживели одлуку о његовој канонизацији. Поштујући и тумачећи дух и слово поруке папе Фрање и патријарха Кирила, порукâ које је папа упућивао заједно са патријархом цариградским и низа сличних папиних изјава, слажем се у потпуности са речима нашег патријарха да је време да неко кога једна Црква проглашава светим буде као такав прихваћен од свих хришћана или бар прихватљив за њих.

На крају крајева, сâм римски епископ је донео одлуку о формирању и раду Комисије Хрватске бискупске конференције и Српске Православне Цркве по овом питању, што смо ми са захвалношћу и задовољством прихватили. Ми се не бавимо никаквим разуверавањем ни доцирањем: једноставно износимо историјску истину и тако сведочимо Христа Који је Истина, Пут и Живот. Наши историчари као стручни саветници (консултанти) пружају драгоцену и незаменљиву помоћ нашем делу Комисије. Њихово познавање историјских чињеница, научна акрибија и хришћанска и људска савесност мене лично задивљују. Ми дакле, у име наше свете Цркве, и овом приликом, у дијалогу који се води у коректној атмосфери, без тешких речи, радимо оно што је наша обавеза. Одлуку о Степинцу, – чија канонизација је спорна, то не треба заборавити, и за многе католике, па и за један број хрватских католика, – каква год да буде, а ми се надамо да ће бити заснована на јеванђелским начелима и историјској истини, донеће папа Фрања, коначна инстанца за сва питања у Римокатоличкој Цркви.

Докле се стигло с разговорима о канонизацији Степинца, и шта очекујете да ће уследити после ових последњих разговора?

Кроз званична саопштења јавност је упозната са радом Мешовите комисије. Договор је да више од тога не износимо у јавност док се рад Комисије не оконча. Наша страна се тога држи дословно, колеге из Хрватске делимично. Ја такође поштујем договорено.

Били сте с патријархом Иринејем у Русији на обележавању седамдесетог рођендана Његове Светости Патријарха московског и све Русије Кирила. Какви су данас односи Српске Цркве са Руском Црквом?

Сусрет у Москви је био ретко свечан, у правом смислу торжествени догађај, вредан памћења. Прослава Патријарховог личног животног јубилеја била је у исто време и неформално свеправославно сабрање. Присутно је било седам поглавара Православних Цркава и најугледнији архијереји данашњег Православља, заједно са многобројним руским архијерејима, игуманима, свештенством, монаштвом и хиљадама верних. Да се којим случајем у Храму Христа Спаситеља у Москви нашао неки незнабожац, – попут изасланикâ светога кнеза Владимира Кијевског који су се пре десет векова нашли на патријарашкој Литургији у Цариграду, – не би знао да ли је на небу или на земљи. Наш Патријарх, изражавајући саборни глас и осећање српског народа, том приликом је на језгровит начин описао односе Српске Цркве са Руском Црквом, рекавши да осећа да се налази у кући свога брата, тако да није у гостима: примају нас отворена срца, као своје рођене, са дирљивом љубављу, а кад нам помажу, то је безусловно.

Тако се Срби увек осећају у Русији; надам се, и Руси у Србији. Према ниједној од недаћа којима нас је Господ посетио у току последњих деценија Руска Црква и руски народ нису остали равнодушни. Доказују то и доба турског ропства, и светски ратови, и пожар у манастиру Хиландару, и страшне поплаве из 2015. године. Посебно смо захвални великој Русији за сталну помоћ коју пружа нашој Цркви и народу на Косову и Метохији, не либећи се ни права вета у Савету безбедности и након што је једна од наших (?) бивших влада питање Косова „великодушно" пребацила из Савета безбедности – где имамо пријатеље са правом вета, Русију и Кину – у надлежност Европске Уније, заједно са САД отимача Косова и Метохије, а за неке Србе, све до данас, „пута који нема алтернативе"(!).

Када је реч о односима међу помесним Црквама, значајно је и објашњење тренутних односа са Румунском Православном Црквом. Да ли је проблем са овом Црквом решен, односно да ли је престало њено неканонско деловање у неким деловима Србије?

Понашање румунске јерархије видим као типичан феномен етнофилетизма, шовинистичке злоупотребе Цркве. И Јерусалимска Патријаршија је трпела њихово неканонско деловање, и то ни мање ни више него у Јерихону, једном од најстаријих градова на свету. Заиста феномен sui generis! Сличан упад већ годинама чини Румунска Црква и у канонски простор Руске Цркве, где је буквално успоставила своју паралелну јерархију у Молдавији. Румунски упади су својевремено допирали и до Албаније, са познатом великорумунском идејом да сви влахофони, па и Цинцари на југу Албаније, јесу Румуни. (Чак и да јесу, а нису, зар је то разлог за кршење основних канонских начела Православне Цркве?) Спорили су се и са Бугарском Црквом, опет „по влашком питању".

У погледу њиховог неканонског деловања у Србији, у једном од докумената који је објавила наша држава оцењено је да је „Румунска Православна Црква у североисточној Србији узданица румунског геополитичког ширења у 21. веку". До сада наше позивање на свете каноне, на црквено право, на еклисиолошка начела, није узбудило савест румунске јерархије. Претпостављам да ће уследити снажнији дипломатски и политички притисци на нашу владу, нарочито тужакањем на рачун Србије у Бриселу. Али нашим државницима, као и нама у Цркви, савршено је јасно да се ту не ради о људским и верским правима. Румунски циљ је да Власима, који су или српског, или влашког, или двојног идентитета, наметну румунски идентитет, укратко – да Власи, хтели-не хтели, постану Румуни. Наша Црква ће се и даље руководити начелима канонског права и устројства Православне Цркве. Ако се сестринска Црква Румуније не окане овог „ћоравог посла", знамо шта нам је чинити, опет у служби црквеног канонског права, али тада већ по оној народној „на љуту рану љута трава".

Наш премијер и влада су недавно показали да умеју да се одлучно и достојанствено одупру притисцима и уценама Загреба, па ће, са своје, државне стране, умети да се одупру и притисцима и уценама Букурешта. У то сам уверен.

Надам се да ће Вас ово питање посебно надахнути и да ћете управо на њега радо одговорити: Чиме ће нас, у наступајућој години, обрадовати Ваша, Бачка епархија?

Радујем се изградњи храма Васкрсења Христова у истоименом манастиру на Сунчаном брегу у Кању, надомак Новог Сада. Тај манастир, први који се у Бачкој подиже после ваљда шест векова, већ сада је прави украс наше Епархије и наше Цркве. Радујем се самопрегору ковиљског братства које се стара о излечењу многих младића и девојака посрнулих у наркоманију и криминал и о њиховом извођењу на пут честитих грађана, способних и обучених да привређују и имају породице. Надам се даљем напретку наше мисије преко четири радио-станице и телевизијске продукције. Радујем се нашим верницима, „спремним на свако добро дело", срећи венчаних, срећи родитељâ због новорођене деце, срећи крштених. Унапред се радујем одржавању једне велике међународне конференције у Новом Саду у наредном периоду. Током јануара ћемо, у сарадњи са покрајинским органима, организовати обележавање седамдесет и пете годишњице злочиначке Рације у јужној Бачкој и, посебно, новосадске Рације. Планирамо објављивање нових књига и нових бројева епархијскога гласила „Виноград Господњи", предавања за народ, широки спектар духовних и културних манифестација. Лично, радујем се и малим стварима, које свакоме живот чине лепшим – например сусрету и разговору са пријатељем, као сада са Вама. Слава Богу за све, по речима светог Јована Златоуста.

Свим Вашим читаоцима, Вама лично и Вашој домаћој Цркви, односно породици, желим да у радости прославите празник Рођења Христовог, празник благовољења Божјег, празник мира, љубави и добре воље, уз божићно *мирбожење* (не заборавимо ову предивну, древну и само српску реч!):

Мир Божји, Христос се роди!

Извор: Недељник *Печат*, број 452,
30. децембар 2016. године

ВЕЧАН ТИ СПОМЕН, ДОСТОЈНИ БЛАЖЕНСТВА НЕЗАБОРАВНИ ВЛАДИКО ЈЕРОНИМЕ!

Са вером и надом у Ваксрсење, 24. новембра 2016. године, на празник Светог краља Стефана Дечанског, уснуо је у Господу Епископ јегарски Јероним, викар Епископа бачког.

Свету заупокојену Литургију у Светоархангелском манастиру у Ковиљу, 29. новембра 2016. године, служио је Архиепископ охридски и Митрополит скопски г. Јован, уз саслужење митрополитâ еритрејског г. Кирила и загребачко-љубљанског г. Порфирија, преосвећене господе епископа: будимског Лукијана, банатског Никанора, бачког Иринеја, британско-скандинавског Доситеја, врањског Пахомија, шумадијског Јована, бихаћко-петровачког Атанасија, далматинског Фотија, брегалничког Марка, крушевачког Давида, аустријско-швајцарског Андреја, франкфуртског и све Немачке Сергија, тимочког Илариона, топличког Арсенија и бившег нишког Јована. На опелу владици Јерониму чинодејствовали су и епископи жички г. Јустин и ваљевски г. Милутин.

После прочитаног јеванђелског зачала, Архиепископ охридски г. Јован се обратио присутнима следећим речима: *Ми смо се сабрали данас да владику Јеронима испратимо на пут Васкрсења. Смрт је потпуно неприродна појава, не само зато што владика млад иде ка Господу, већ зато што се смрт увек показује као наш последњи непријатељ. Нико се са тим не може помирити, поготово не они који су га познавали. Међутим, ми са вером и надом примамо вољу Божју и то нам даје наду.* Архиепископ је подсетио и на чињеницу да је владика Јероним много труда улагао у своје образовање, да је желео много да научи да би пружио што већи допринос Цркви Христовој и верном народу.

У току опела, ковиљском братству, породици и свима присутнима, речи наде и утехе упутио је Митрополит загребачко-љубљански г. Порфирије: *Блажењејши, Високопреосвећени, Преосвећена браћо архијереји, браћо свештеници, монаси и монахиње, браћо и сестре, благословите да кажем неколико речи обраћајући се нашем брату епископу Јерониму. Драги брате Јероними, иако би било више за очекивати да си ти на моме месту, а ја на твоме, да на мом одру изнесеш неколико молитвених речи за моје упокојење, јер логика људска има своја правила, а логика Божја има своја правила и своје параметре, воља Божја је да ја данас говорим над твојим одром. Ми људи гледамо живот из перспективе времена и простора, а Господ и нас људе и време и простор гледа из вечности, из есхатологије. Једино питање које се поставља у овом тренутку јесте питање које је опевано у једној песми коју смо малопре чули — да стојећи на гробу није важно да ли је неко богат или сиромашан, да ли је неко на високој позицији или је на маргинама живота, да ли је учен или неук —, да ли постоји било каква карактеристика или епитет који је важан за нас са ове стране? Једно и једино питање које се поставља јесте да ли ту, иза гроба, постоји одговор? Постоји ли неко ко стоји са друге стране, неко ко на питање шта је живот и шта је смрт може*

да одговори? Ми знамо, пре свега, вером својом која има живот и која је истовремено присуство Божје међу нама и наше сусретање са Богом и општење са њим нераскидиво у светој Литургији, да не само да постоји одговор него постоји и реалност која је стварнија и истина која је истинитија од свега онога што нам у времену и простору може бити на дохват руке. Постоји Господ и Царство Његово, Који је по својој суштини љубав. И Своју љубав и Себе као љубав потврђује, пре свега, у односу на нас људе. У тој тајни љубави Божје стоји одговор на сва наша питања. То што смо Његова слика и прилика не значи ништа друго него да смо створени за живот вечни. И не само то него и да учествујемо читавим својим бићем у свему ономе што Господ наш јесте. Своју љубав Бог је крунисао доласком у свет, да подели од почетка до краја судбину људску, да узме на себе све оно што је наше, изузев греха, и да опет одговори на то јединствено и вечно питање које сви људи постављају – шта је то живот, а шта је смрт. Да одговори да не постоји смрт него да постоји само живот, иако ми знамо да нема већег непријатеља за нас људе од смрти. Иако знамо да су многе ствари у животу могле да буду и нису морале бити, једино што знамо да свакоме мора бити јесте управо смрт. Али иако јесте, она не постоји јер је Господ победио смрт Својим Васкрсењем из мртвих. Брате Јероними, ти си ту тајну дубински знао. Готово од мајчине утробе читав твој живот је био у Цркви и око Цркве. Сав твој живот је био испуњен вером у Христа, испуњен љубављу према Христу. И своју љубав и веру у Бога показао си и себи и другима тако што си свој живот посветио Господу кроз монашки подвиг. Што си се замонашио у овој светој обитељи у којој те је, ево, по промислу Божјем, иако наш ум то не може да појми, позвао против свакога реда и поретка људског. И зато је данас мени припала, опрости што ћу тако рећи, и тужна и радосна дужност. Тужна, јер биолошка смрт није страшна по себи као раздвајање душе од тела, него је она страшна због тога што одваја и раздваја људе који се воле. Ево, ти одлазиш од нас у наручје Божје и срешћемо се тек онда када Господ и нас позове. Због тога смо тужни, али смо тужни и због тога што одлазиш пре нас и што те до тада нећемо видети. Ипак, и поред све туге, ми смо и радосни јер знамо да си ти радостан данас. Што одједампут теби постаје јасније да је истинска наша радост једино Господ наш за којим си чезнуо и пред којим данас стојиш.

Ако код тебе данас можда постоји трунка или сенка туге, онда је то туга због тога што ми тугујемо, али тебе молимо да се молиш Господу да нам Он пошаље утеху. Пре свега твојој мајци, да пошаље утеху твојој братији, браћи у епископству и свима онима који су те познавали и волели. Ова света обитељ, од њеног обновљења 1990. године, незамислива је без твога присуства. Сваки педаљ, свака тачка овога манастира у себи носи филигрански уцртану твоју мисао, твоју идеју и твој печат. Шта рећи за богослужење за које си знао боље него ико други да је срце једне монашке обитељи? За свету Литургију, чији си поредак устројио и утемељио у овој светој обитељи и непрестано својим саветима усавршавао и узводио на све више и све лепши ниво. Недостајаће нам и твоја реч која је, као код ретко кога, била без зазора и увек спремна да, без страха о томе како ће бити протумачена, буде упућена братији ове свете обитељи, као и многој братији у епископству.

Свесни смо и да смо на многе начине ожалостили, опечалили твоју љубав и речју, и делом и мишљу. Молимо те да нам опростиш јер сада боље знаш од нас колико је једино важно

бити у заједници са Христом јер наш живот зависи само од Њега. Он је једини Судија који суди љубављу. Он је Судија који се ради нас распео и зато се и ми заједно с тобом уздамо у Његову милост.

Молимо се Господу да је теби све просто Његовом благодаћу, Његовом љубављу и молимо се да ти подари вечни покој и Царство Небеско.

После опела Епископ бачки г. Иринеј захвалио је свима који су се сабрали у Ковиљу, како би у незалазну радост Царства Небеског испратили владику Јеронима: *Речима духовним, дубоким и богословским којима нам се обратио Његово Блаженство Архиепископ охридски не треба ништа додавати нити се може одузимати. Владика Порфирије, као члан ове духовне заједнице и као сабрат блажене успомене владике Јеронима који овде пред нама лежи, а пред Господом стоји, поновио је основне, суштинске истине наше вере са којима са овога света испраћамо једни друге и са којима ћемо и сами бити испраћени. Мени преостаје само да изразим своју захвалност, најпре Господу, Јединоме Човекољупцу, за све, па и за то што те је призвао к Себи. По нашој логици, како је већ речено, рано, прерано, али по Божјој логици, нама за сада нејасној, у прави час. Он зна зашто. Хвала и теби за све поверење које си према мени убогом указивао. Ја сам се трудио колико могу да ти помогнем на твом духовном путу. Да ли и колико сам у томе успео не могу знати. То ће једино Господ рећи у онај дан, последњи дан. Али да сам са искреном љубављу покушавао да извршавам своју дужност, заправо, то није дужност него начин постојања за нас у Цркви, то могу да исповедим пред тобом и пред свима. А могу да исповедим и то да си ми пружао непроцењиву подршку у терету архипастирског служења у Цркви, пре мог избора за епископа и после тога. Хтео бих још једном да захвалим Блаженијем брату Архиепископу Јовану што је началствовао на овом богослужењу, на светој Евхаристији сабраних на испраћају, на опелу, као и свој браћи архијерејима који су оставили своје бриге и послове којих свако има у довољној мери и данас дошли у ову свету обитељ да се опростимо од нашег брата и саслужитеља. Хвала и браћи свештеницима што својом молитвом саборно учествују, браћи монасима и сестрама монахињама, нашем верном народу, као и нашој браћи и пријатељима из Римокатоличке Цркве који су данас присаединили своје молитве нашим молитвама јер су и они познавали блаженопочившег владику Јеронима. Захваљујем, такође, свом добром пријатељу реису-л-улеми Исламске заједнице Србије, муфтији новосадском, као и свима осталима који, по мудрим речима Митрополита Порфирија, учествују у овој нашој жалости која је у исто време и радост и обрнуто. Сви ми, уверен сам, молићемо се Господу и у својим личним молитвама, али и у саборној литургијској молитви Цркве, за владику Јеронима. Растанак јесте болан, посебно за његову мајку којој је био јединац, али и за све нас. Међутим, можда није излишно да и ја поновим, да сваки наш растанак овде на земљи јесте само привремен, са надом на заједницу са свима светима, а у заједници са Господом који сабира народ Свој у Царство Своје љубави, у Своје наручје вечно, где ћемо сви наћи једину могућу утеху и коначно испуњење смисла нашега живота, наших невоља и искушења али и наших скромних трудова, у сарадњи са благодаћу и љубављу Божјом, на путу спасења и вечнога живота. Бог да дарује Царство Небеско владици Јерониму. Вечан му спомен!*

Сахрани су присуствовали директор Управе за сарадњу са Црквама и верским заједницама др Милета Радојевић, Његова Екселенција Лучијано Суријани, апостолски нунције у Србији, Његова Преузвишеност надбискуп београдски г. Станислав Хочевар, велечасни Роберт Ерхард, декан новосадски, Реису-л-улема Исламске заједнице Србије Сеад Насуфовић, Муфтија војвођански Мухамед Зилкић, као и многи други представници верског, културног и јавног живота.

КАО МЛАДИЦА МАСЛИНЕ
Додатак сећању на драгога брата, епископа Јеронима

Опроштајне речи тешко се отискују на хартији када је реч о драгом човеку који оде рано – пре уобичајеног часа, пре времена, без најаве... То постаје још теже када треба говорити о тако изузетном и харизматичном пријатељу као што је владика Јероним. Тешко ми је да га спомињем у перфекту јер ми вест о његовом одласку још делује као неверо-

ватна. Имам осећај да ће зазвонити телефон и да ће се са друге стране зачути његов глас, са карактеристичним српским призвуком при изговору грчких речи и са непритворном учтивошћу. Узалуд... Намрштено лице смрти још једном је, не пружајући ни трачак утехе, показало свој језиви изглед. Као измаглица која прекрива бескрајну равницу српске покрајине Војводине, тужна вест се проширила и овде, у Грчкој, и пронела се, од уста до уста, међу нама који смо имали велику срећу, част и благослов да га упознамо, да га заволимо и да и он нас заволи својим широким срцем и изворним господственим давањем себе ближњима. Ни у ком случају не бих желео да ових неколико редака буду типични некролог (ни-пошто! и сама ова реч звучи ми тако рогобатно!). Зато и нећу да пишем ни о његовим даровима, ни о таленту који га је красио, ни о његовим студијама, ни о познавању језикâ, ни о способностима и врлинама... Нека о свему томе проговори камење ако људи буду ћу-

тали! Желим да прозборим нешто само о Владичином срцу, о племенитости његове душе, о најскровитијим дубинама његова бића, о његовим ситним и безначајним особинама за које се на крају испоставља да су претежније од свих. Желим да прозборим нешто о његовом великом срцу које је умело да у себе смести сав бол и понос српског народа... О његовом великом срцу које је жарком љубављу заволело ромејску („византијску") духовност, Фанар и нашега Патријарха...

Ако би о почившем Владици хтео да кажеш само једну једину реч, онда би то била реч *господственост*... Поседовао је господственост, учтивост и суптилност у опхођењу. Оне су га одликовале у сваком изразу и у свакој појави његовог живота: ту није било нимало места за пренемагање, надменост, уображеност. То је квалитет који човек има или нема од рођења и који га свуда прати, независно од порекла, образовања, новца. А владика Јероним је био господин у сваком тренутку свог живота, па и у тренутку смрти... Миран, благ и достојанствен, отишао је из овога пропадљивога и трулежнога света, а нас је загњурио у кањугу туге. У оваквим граничним тренуцима живота и постојања, када се воља Свевишњег оваплоћује на чудне и парадоксалне начине, приличи само једно – молитвено ћутање. Људски судови су ту излишни, а категорична тврђења налик су на детињаста наклапања. Ипак, мисли о пролазности живота и библијске речи „таштина над таштинама, све је таштина" (Проп. 1, 2) раздиру ти срце. Али не! Владика Јероним није живео узалуд, није се трудио узалуд, није узалуд проходио земљу... До краја је у својим рукама држао упаљену светиљку вере и многим душама осветљавао животни пут. Штедро је многима и многима делио „вино и јелеј" човекољубља и не штедећи раздавао „од сувишка свога срца". Био је варница и пламен топлине у мрклој ноћи овога века... Био је бљесак, као што пева Елитис: „Човек је само један бљесак; ако си га угледао, угледао си га" (Одисеј Елитис, *Врт испуњен илузијама*). Итекако смо благословени ми који смо стигли да видимо бљесак Владичине личности. Само ме једна мисао теши – мисао да се он више неће осећати усамљеним. Ма како је могуће да се осећа усамљеним, питао сам се док сам га слушао како, окружен мноштвом људи, говори о својој усамљености. Вероватно је то нека другачија усамљеност, нама несхватљива – усамљеност првог, посебног, изузетног. А можда је посреди она дубинска, онтолошка самоћа некога ко у сваком тренутку трага за Богом, она жеђ о којој говори цар и пророк Давид: „Ожедне Тебе душа моја! Колико пута за Тобом чезне тело моје у земљи пустој, непроходној и безводној?" (Пс. 62, 2). Он је, међутим, био земља плодна и родна, земља на коју је пало добро јеванђелско семе, пустило корење, проклијало, изникло и постало дрво високо, бујне крошње, расцветано, да на њега слећу птице небеске – сироти и потребити – и налазе грану на којој ће стајати. Било је то дрво високо и јако, – „маслина плодовита" (Пс. 51, 10), – али ипак, у дубини, тек нежни и крхки изданак, „младица маслине", рукосад у леденој измаглици Новог Сада. Ако наше дрво, скупоцено и непроцењиво, и не стоји више поносно, ипак ће његово место вазда бити ту где јесте, да подсећа на трагове посебних који почивају дубоко под земљом, а остају урезани у наша срца. Моја душа је окренута према Светоархангелској обитељи у Ковиљу, према манастиру Владичиног покајања и монашког пострига, где ће заувек почивати. У молитви се придружујем браћи Србима, а ове невешто исказане мисли полажем, са најдубљим поштовањем, на његов смртни одар као најскромније уздарје и благодарну посвету. Вечан ти спомен, брате наш! Моли се Господу да и нас помене о великом Дану другог Доласка Свога! Амин.

Др Константин Менидијатис
Са грчког: Епископ бачки Иринеј
Преузето са: http://www.amen.gr/article/os-neofyton-elaias

ХРАМ СВЕТА ТРИ ЈЕРАРХА У КИСАЧУ

Село Кисач се налази у јужној Бачкој, дванаест километара северно од Новог Сада, на старом путу за Врбас.

Ово место је насељено крајем 13. и почетком 14. века. Становници старог Кисача били су Срби. Године 1554. Кисач је имао седамнаест домова. Због турског насиља, 1590. године, нестала је и последња породица у Кисачу. Село је било ненасељено пуних сто година. У време Сеобе под Патријархом Арсенијем Чарнојевићем 1690. године, неколико српских породица се поново настанило у Кисачу. Први православни храм је изграђен 1722. године, у којем су службовала два православна свештеника. Није познато коме је била посвећена тадашња црква, која је срушена 1791. године. Данашња црква посвећена Светим и великим јерарсима Василију Великом, Григорију Богослову и Јовану Златоусту изграђена је 1773. године. Кисач је у периоду од 1773. године до 1791. године имао два православна храма и два свештеника. После доласка Марије Терезије на власт вршен је велики притисак на Србе због чега су се многи иселили, а у међувремену су насељавани Словаци.

После Првог светског рата краљ Петар I и краљ Александар Карађорђевић доделили су солунским добровољцима обрадиву земљу у околини Кисача. Тада се у Кисач доселило још око сто српских породица.

Нова црква је саграђена од чврстог материјала и покривена шиндром. Тадашњи иконостас је био висине два метра, а данашњи иконостас је сазидан 1870. године, за време свештеника Милоша Бугарског, и представља дело од великог уметничког значаја. У време свештеника Јована Вучерића, 1903. године, црква је потпуно реновирана. Тада је храм добио данашњи изглед, али је остао покривен шиндром. Године 1929. у време свештеника Гавре Маливука Јовановића, храм је покривен етернитом, а владика Иринеј Ћирић га је освештао 1937. године. Последња обнова започета је 2001. године и тада је храм покривен црепом, а звоник је прекривен бакром и постављени су нови позлаћени крстови.

Према расположивим подацима у кисачкој парохији, током њене историје дуге више од три стотине година, службовао је тридесет један свештенослужитељ.

Протонамесник Винко Стојаковић

Портрети говоре

ДР ГЕДЕОН ДУНЂЕРСКИ (1874–1939)

Међу портретима најзначајнијих добротвора Црквене општине новосадске налази се и портрет др Гедеона Дунђерског, млађег сина Лазара Дунђерског. Гедеон Дунђерски је био познати велепоседник, индустријалац и банкар. Школу је, као и сва деца виђенијих породица у то време, завршио у Српској православној великој гимназији у Новом Саду. Још као несвршени студент права управљао је имањем у Србобрану и Чибу (Челареву), што је наставио и после одбране доктората у Пешти. Касније се ангажовао и на пољу политике, па је 1910. године изабран за народног посланика кулпинског среза, што му је обезбедило место у пештанском парламенту све до краја Великог рата. Др Гедеон Дунђерски је био председник Матице српске од 1910. до 1920. године. Заслужан је за спречавање мађарских власти да Матицу српску претворе у државни ратни зајам. На Видовдан, пред почетак Великог рата, Гедеон и Ђорђе Дунђерски су посетили Косово и Метохију да би целивали јуначку српску земљу. На каквом је нивоу била национална свест браће Дунђерски, најбоље показује податак да су одмах после завршетка рата, у знак благодарности за коначну слободу, бесповратно послали пола милиона круна хитне помоћи за обнову разрушене Србије.

Главно имање са раскошним дворцем др Гедеона Дунђерског налазило се у Чибу. На имању је било много плодне земље, велики млин, пивара, кудеља и фабрика шпиритуса. Поред још једне фабрике шпиритуса у Турији, имао је млин и фабрику алкохола у Србобрану, пивару у Великом Бечкереку, фабрику леда и фабрику авиона „Икарус" у Новом Саду.

Др Гедеон Дунђерски је био велики задужбинар и добротвор Српске Православне Цркве, као и других установа од националног значаја. Велико звоно Саборне цркве у Новом Саду, тешко 2.750 килограма, које је постављено уместо старог звона, скинутог

и претопљеног за ратне потребе, чији приложник је био његов отац Лазар, приложио је заједно са својим братом Ђорђем. Познато је да је сопственим средствима 1929. године откупио велику библиотеку чувеног библиофила Петра Стојадиновића за потребе Београдског универзитета. За своја дела је награђен Југословенском круном трећег степена, Орденом Светог Саве трећег степена и Француским орденом легије части. Др Гедеон Дунђерски се упокојио 12. јула 1939. године. Сахрањен је у породичној гробници у Србобрану уз величанствен испраћај на коме је било око десет хиљада људи.

Протонамесник Миодраг Андрић

ПОУКЕ СВЕТОГ ПОРФИРИЈА КАВСОКАЛИВИТА

О васпитању деце

Васпитање детета почиње од тренутка његовог зачећа. Ембрион чује и осећа у мајчиној утроби. Да, он чује и види мајчиним очима, разумева њене покрете и осећа иако му ум још није развијен. Чим се смркне мајчино лице – смрачи се и његово. Нервира ли се мајка – нервира се и он. Оно што осећа мајка, – тугу, бол, страх, узнемиренст и слично, – то доживљава и он. Ако мајка не жели ембрион, ако га не воли, он то осећа и у његовој нежној души стварају се трауме које ће га пратити кроз читав живот. Сасвим супротно дешава се кад га прате мајчина света осећања. Кад мајка осећа радост, мир и љубав према ембриону, она све то тајанствено преноси на њега, као што касније преноси и на већ рођену децу.

Стога мајка треба веома много да се моли за време трудноће и да воли своје још нерођено чедо, да милује стомак, да чита псалме, да пева тропаре, да живи светим животом. То је њој самој на корист, али тиме се жртвује и за љубав детета зачетог у њој, да би њено будуће дете постало што светије и да би од самога почетка имало свете животне основе. Видите ли колико је за жену осетљива ствар зачеће и ношење детета, колика је то одговорност и каква част?

О понашању родитеља

Родитељи треба да се предају љубави Божјој. Треба да буду свети пред својом децом и да то показују својом благошћу, трпљењем и љубављу. Свакога дана треба да постављају нов почетак – да пројављају ново расположење, одушевљење и љубав према деци. Радост коју ће доживети и светост која ће их походити пренеће благодат на њихову децу.

За рђаво понашање деце углавном су криви родитељи. Децу не спасавају ни савети, ни дисциплина, ни строгост. Ако родитељи не иду путем светости и ако се не подвизавају, онда чине велике грешке и преносе на децу зло које сами имају у себи. Ако не живе светим животом и не говоре са љубављу, онда их ђаво мучи помоћу реакција њихове деце. Љубав, једнодушност и слога међу родитељима јесте управо оно што је деци потребно. То је велика безбедност и сигурност за децу.

У душама деце ствара се одређено стање као последица понашања њихових родитеља. Оно оставља трага у њима за сав живот. Њихово потоње држање у животу и њихов однос са другима у непосредној су зависности од доживљаја која су имали у свом детињству. Расту, образују се, али се у дубинама не мењају.

Да би се деца ослободила разних унутрашњих проблема, нису довољни савети, принуда, логика и претње. Од свега тога бива, уствари, још горе. Стање се поправља само освећењем родитеља. Постаните свети, па нећете имати никаквих проблема са својом децом. Светост родитеља ослобађа децу од проблема. Деца желе крај себе свете људе, испуњене љубављу: људе који их неће застрашивати, нити ће се ограничавати на изрицање поука, него ће им пружити свети живот и молитве. Ви, родитељи, молите се ћутке и са рукама уздигнутим ка Господу Христу, па ћете тајанствено грлити своју децу. А када су немирна, предузмите неке педагошке мере, али не вршите притисак на њих. Првенствено треба да се молите.

О молитви родитеља

Дете жели да има у својој близини људе који се топло моле Богу. Не треба мајка да се задовољава само тиме што ће руком помиловати своје дете него треба да му истовремено пружи и миловање молитвом. Дете у дубини своје душе осећа духовно миловање којим зрачи личност његове мајке и зато га она привлачи. Дете осећа безбедност и сигурност када га мајка тајно, али стално грли преко истрајне и топле молитве и тако га ослобађа од свега што га притиска.

Мајке умеју да се плаше и брину, да саветују, да много говоре, али нису научиле да се моле. Много савета и упутстава наноси много зла. Не упућујте деци многе речи. Речи одзвањају у ушима, а молитва одлази у срце. Потребна је молитва са вером, без немира и нервозе, али уз добар пример.

(Живот и поуке светог Порфирија Кавсокаливита, *Беседа*, 2014, 413-421)

Из школске клупе

Андријана Шкорић, VI2,
ОШ *Ђорђе Натошевић,* Нови Сад

БОЖИЋ

На Божићно јутро ја се рано будим,
па се лепо дотерам и све редом љубим.
Ја честитам Божић тати, мами, бати, секи,
мојој драгој баки и староме деки.
Тад одем у цркву да се Богу молим,
да ми Бог сачува све оно што волим.
Да нам Бог подари мир, срећу и здравље,
и нека нам живи наше православље.
Кад молитва заврши ја се кући враћам,
идем право кући и нигде не свраћам.
Мама пече чесницу, леп ручак нам прави,
у нашој ће кући данас да се слави.
Да се слави рођендан Спаситеља Христа,
биће доста родбине а и деце триста.
Играња ће бити, дружења и среће,
и у свој тој игри доће нам и вече.
Кад сви оду кући, ја легнем да спавам,
целе ноћи тада ја о срећи сањам.
Што је лепо живети, веровать' у Бога
и љубити тако увек ближњег' свога.

Срђан Пејић V3
ОШ *Марија Трандафил*, Ветерник

Ксенија Латиновић, IV2, ОШ *Коста Трифковић,* Нови Сад

ОДРЖАНИ БОЖИЋНИ КВИЗОВИ ЗНАЊА ЗА УЧЕНИКЕ ОСНОВНИХ ШКОЛА У ЕПАРХИЈИ БАЧКОЈ

Квизови знања одржани су у данима Божићног поста у основним школама архијерејских намесништава бачкопаланачког, жабаљског и оџачког. Учешћем у оваквој врсти празничног дружења и провери знања, деца су поново показала своју љубав према веронауци.

Основна школа *Марко Орешковић* у Бачком Грачацу, у суботу 10. децембра 2016. године, била је домаћин учесницима традиционалног квиза знања под називом *Божић и Божићни обичаји*. У квизу је учествовало четрнаест екипа ученика трећих разреда основних школа са територије оџачког намесништва. Ученици су пре почетка квиза присуствовали светој Литургији у новосаграђеном храму Светог пророка Илије у Бачком Грачацу. На почетку квиза све присутне је поздравио архијерејски намесник оџачки протопрезвитер Бранко Вујиновић. Прво место је освојила екипа Основне школе *Мирослав Антић* из Оџака, са вероучитељем Немањом Петровићем, друго место Основна школа *Бора Станковић* из Каравукова, са вероучитељицом Маријом Ивановић, а треће место Основна школа *Моша Пијаде* из Бачког Новог Села, са вероучитељем Ненадом Вујасином.

У Гардиновцима је квиз одржан у суботу 24. децембра. Ово такмичење из веронауке окупило је ученике трећих разреда из свих насеља архијерејског намесништва жабаљског. Такмичење је одржано у просторијама Основне школе *Светозар Милетић*, уз активно учешће свих свештеника и вероучитеља жабаљског намесништва. После више игара, у финале су се пласирале екипе из Основне школе *Светозар Милетић* из Вилова и Основне школе *Милош Црњански* из Жабља, док су се за треће место борили екипе из Основне школе *Светозар Милетић* из Мошорина и Основне школе *Ђура Јакшић* из Чуруга. У неизвесној завршници, прво место освојили су ученици из Вилова, са вероучитељем Предрагом Хрубиком, друго место освојили су ученици из Жабља, са вероучитељем Живком Рајиновићем, док је треће место припало ученицима из Мошорина и вероучитељу Зорану Пожареву. По завршетку такмичења, учесници су отишли на вечерње богослужење у храм Преноса моштију светог архиђакона Стефана.

У понедељак 26. децембра 2016. године, у Основној школи *Алекса Шантић* у Гајдобри, одржан је божићни квиз за ученике трећих разреда Основних школа са територије бачкопаланачког намесништва. Ученици Основне школе са посебним потребама *Херој Пинки*

Из школске клупе

из Бачке Паланке и Основне школе *Алекса Шантић* из Гајдобре су одиграли традиционалну представу поводом празника Рођења Христовог *Вертеп*, а све присутне је поздравила госпођа Јадранка Вукановић, директор школе, пожелевши ученицима успех у квизу и срећан предстојећи празник Рођења Христова. У квизу је учествовало тринаест екипа. Прво место су освојили ученици Основне школе *Вук Караџић* из Бачке Паланке, са вероучитељицама Маријом Мучибабић и Слађаном Абаџић. Друго место је освојила екипа Основне школе *Алекса Шантић* из Гајдобре, са вероучитељем Борисом Кузмановићем, а треће место је припало Основној школи *Здравко Челар* из Челарева и верочитељу ђакону Србољубу Срдићу.

Ирина Кекић, II2, ОШ *Ђорђе Натошевић*, Нови Сад

Јана Сабадош, VI2, ОШ *Ђорђе Натошевић*, Нови Сад

Из школске клупе

Мира Милосављевић, V2, ОШ *Ђорђе Натошевић,* Нови Сад

Урош Батинић, V2, ОШ *Ђорђе Натошевић,* Нови Сад

Теодора Обрадовић, III разред, ОШ *Коста Трифковић,* Нови Сад

Стефана Латиновић, VII1, ОШ *Коста Трифковић,* Нови Сад

Путујте са благословом Цркве

АГЕНЦИЈА ПРАВОСЛАВНЕ ЕПАРХИЈЕ БАЧКЕ *СВЕТИЊАМА У ПОХОДЕ*

ОРГАНИЗУЈЕ ПОКЛОНИЧКО ПУТОВАЊЕ У СВЕТУ ЗЕМЉУ
од 21. до 28. априла

Поред поклоњења Христовом Гробу, Голготи и многобројним светињама које се налазе у Старом делу града Јерусалима, походићемо и светиње у Витлејему, Јудејској пустињи, Кани Галилејској, Назарету, Витанији, Еин Карему и на Галилејском језеру.

Пријаве и информације у Агенцији у Змај-Јовиној 4 у Новом Саду, на телефоне 021/526-068, 064/129-36-16 или на електронској адреси agencija@svetinjamaupohode.rs и на интернет-адреси www.svetinjamaupohode.rs

Радно време: радним данима од 8 до 14 часова и суботом од 9 до 12 часова.

У Новом Саду одржан састанак уредникâ електронских медија Српске Православне Цркве

Благословом Његове Светости Патријарха српског г. Иринеја и гостољубљем Епископа бачког г. Иринеја, у суботу 8. октобра 2016. године, у просторијама радија *Беседе* у Новом Саду, одржан је састанак уредникâ црквених електронских медија који делују у Србији.

Састанку су присуствовали представници црквених радија из Београда, Ваљева, Пријепоља, Крагујевца, Суботице, Сомбора, Бачке Паланке, Руме и Новог Сада, као и представник телевизије Архиепископије београдско-карловачке *Храм*, протопрезвитер-ставрофор Стојадин Павловић.

У име домаћина, поздравну реч и срдачну добродошлицу упутио је презвитер Жељко Латиновић, главни и одговорни уредник радија *Беседе*, који је изразио радост што се овај састанак електронских медија Српске Православне Цркве одржава у Новом Саду. Отац Жељко је рекао да се нада да ће овај састанак допринети бољем и квалитетнијем стварању програма који се емитује путем црквених радио-станица и телевизије.

После обраћања уредника радија *Беседе*, г. Владимир Тодић, представник Управе за сарадњу са Црквама и верским заједницама, је истакао да је обавеза Управе да помаже црквене медије који се труде да остваре значајну мисију ширења хришћанских, моралних и основних људских вредности у друштву, примећујући да су данас садржаји који су доступни на комерцијалним медијима углавном неприменог карактера за значајну већину слушалаца и гледалаца.

Помоћник покрајинског секретара за јавно информисање, медије и аналитику г. Ђорђе Вукмировић позитивно је оценио утицај црквених медија на људе у нашој земљи и истакао да је охрабрујуће чути нове гласове истине и наде које засигурно шире црквени електронски медији.

Национални приоритет је обнова хришћанске културе коју носи, чува и преноси Црква и неопходно је успоставити јасне критеријуме деловања у садашњости како би морални дух нашег народа остао на завидном нивоу, поручио је г. Мирослав Илић, помоћник покрајинског секретара за културу задужен за односе са Црквама и верским заједницама.

Представници црквених електронских медија су усагласили начин и интензитет размене информација које су актуелне, корисне и занимљиве слушаоцима и које шире поруке вере, мира и љубави. Сваки медиј је представио емисије које остале радио-станице могу преузети како би сви унапредили квалитет програма.

После кратког предаха, учесници састанка су посетили Саборну и Николајевску цркву, а по повратку у просторије Информативне службе Епархије бачке, гости су се упознали са програмом радија *Беседе* и начином рада у овој медијској установи.

Литургијско сабрање у Гардиновцима

На празник Светих славних и добропобедних мученика Сергија и Вакха, 20. октобра 2016. године, поводом завршетка радова на изградњи новог Светосавског дома у Гардиновцима, Преосвештени Епископ јегарски господин Јероним служио је свету Литургију у храму Светог првомученика и архиђакона Стефана у овом селу.

Пред седамнаесторицом свештеника, петорицом ђакона и присутним верницима, Преосвештени владика Јероним је изговорио беседу о Светим мученицима Сергију и Вакху, истакавши мученишство као сведочанство вере и говорећи о поштовању које Црква указује овим ревнитељима кроз векове.

Актуелности

У литургијској радости у Гардиновцима извршен је и чин рукоположења, што је за ово место био несвакидашњи догађај. Владика Јероним је у свештени ђаконски чин рукоположио господина Србољуба Срдића, катихету из Бачке Паланке, и том приликом новорукоположеном ђакону пожелео успех у служби Светом олтару.

После заамвоне молитве, владика Јероним је госпођи Гордани Малетин из Гардиноваца уручио Орден Светог Саве III степена за помоћ и допринос које је чинила у духу задужбинарских традиција Свете Цркве. Овом приликом додељене су и Архијерејске грамате признања господи Ђорђу Бечелићу, Стевану Нешину и Радославу Обренову из Гардиноваца, као и црквеноопштинске захвалнице онима који су учествовали у градњи Светосавског дома и онима који су несебично помагали и помажу ову малу црквену општину.

Потом је Епископ Јероним освештао новосаграђено здање Светосавског дома, подсетивши све присутне да изградња оваквих простора за своју првенствену намену има сабирање верних у продужетку литургијског сабрања.

Садашњи гардиновачки храм датира из периода између два светска рата. Градња је завршена 1927. године, а освећење храма је извршио тадашњи епископ бачки Иринеј (Ћирић). Старији храм налазио се у дворишту парохијског дома, који је првобитно служио у сврхе подунавске карауле јер су Гардиновци били у саставу чувеног Шајкашког батаљона.

Епископ бачки поздравио учеснике Међународне конференције о верским мањинама у Загребу

У организацији Конференције европских Цркава (CEC), Радне групе Европског парламента за антирасизам и различитости, Верске комисије за мигранте у Европи и Митрополије загребачко-љубљанске, у Православној гимназији у Загребу, 21. и 22. октобра 2016. године, одржана је међународна конференција на тему *Верске мањине као део културно разноврсних друштава*.

Овај, по стручности и угледу учесника, најеминентинији скуп који је на тему верских права организован у Српској Православној Цркви, окупио је експерте из Хрватске, Србије, БЈР Македоније, Шведске, Финске, Шпаније, Аустрије, Италије и многих других крајева.

Као представник Његове Светости Патријарха српског господина Иринеја скуп је поздравио Епископ бачки господин Иринеј. Свечаном отварању конференције присуствовали су Епископ далматински Фотије; надбискуп Алесандро Д' Ерико, апостолски нунције у Републици Хрватској; високопречасни Хеики Хатунен, генерални секретар Конференције европских Цркава; пречасни

др Звонимир Куречић, изасланик Кардинала загребачког; г. Луцијано М. Прелевић, главни рабин у Хрватској; г. Владимир Божовић, изасланик председника Владе Републике Србије; пречасни Петер Кузмич, декан Високог евангеоског училишта у Осијеку; г. Александар Толнауер, заступник верских мањина у Хрватском Сабору; г. Шиме Јерчић, директор

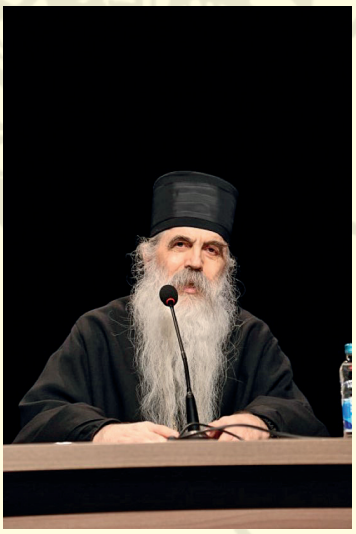
Уреда Владе Републике Хрватске за односе са верским заједницама; г. Милорад Пуповац, председник Српског националог вијећа; г. Славко Којић, начелник Одјела за финансије града Загреба; проф. др Дарко Танасковић, амбасадор Србије у Унеску; амбасадори Републике Немачке, Велике Британије и Србије, као и изасланик амбасадора САД и други.

Крај мултикултурализма - шта даље?

Излагање Епископа бачког др Иринеја на отварању Међународне конференције о верским мањинама

Част ми је да у име Његове Светости Патријарха српског г. Иринеја и Светог Архијерејског Синода Српске Православне Цркве поздравим овај еминентни скуп експерата, који се са верском, професионалном и грађанском одговорношћу баве мањинским верским правима и људским правима уопште, као и присутне свештенике, рабина и представнике ислама, који проблеме мањина сагледавају пре свега по унутрашњем призиву, по савести верујућих људи. Одајем признање пре свега домаћину скупа митрополиту Порфирију, а и свима вама који сте се одазвали на учешће овој конференцији, јер када се осврнемо на прошлост, видећемо да се тема мањинских верских права и коегзистенције са већином, слободе, затим такозване икултурације и акултурације, протеже од антике до данас, када се кроз свима познате догађаје на светло дана износи сав унутрашњи набој који је био прекривен политиком и праксом такозваног мултикултурализма.

Искуство мањине и већине је искуство свих људи. То је искуство свих заједница. Свако је негде мањина или већина. Моја Црква је овде мањинска Црква, али у Србији је већинска Црква, као и у неким другим земљама. Ако погледамо на историју хришћанске Цркве, видећемо то исто на самим почецима историје Цркве. Јудеохришћани, хришћани поникли из Јудејства, били су апсолутна већина, а хришћани потекли из паганства, из јелинизма - мањина, да би се крајем првог века ситуација радикално преокренула и да би тада, нарочито после коначног разлаза Цркве и Синагоге, од краја првога века, хришћани из паганства постали већина. Први пример када је једна мањина не само добила толеранцију о којој данас говоримо, него чак постала и владајућа духовна снага, јесте пример Првог Великог Сабора у историји Цркве, такозваног Апостолског Сабора, одржаног по некима 49.

године, по некима 50. године, а по некима и 51. године - када тадашња мањина у Цркви добија једнак ауторитет, слободу и савест са дотадашњом већином и духовно постаје водећа снага у Цркви. То се односи не само на Цркву, него и на све друге верске заједнице и унутар њих, и у односима међу њима, и у односима сваке од њих према другим чиниоцима јавног и друштвеног живота. Увек је неизбежно паралелно искуство већинског или мањинског статуса.

Модерни термин мултикултурализам, који је у себи требао да обухвата и начела међуверске коегзистенције у друштвима, рецимо, у земљама Европске уније, у претходних неколико деценија често је коришћен када су

Актуелности

о темама верских слобода и међуверских односа међусобно разговарали било хришћански свештеници, било рабини, имами, или сви заједно. Тај термин, међутим, остао је недоречен, а људи искрене вере су људско достојанство, међуљудске и међуверске односе сагледавали и тумачили, и до данас то чине, пре свега кроз призму Божанског откривења, имајући у виду, наравно, свако своје веровање и учење, али и позивајући се истовремено на заједнички духовни пракорен. Јер, велике монотеистичке религије нашег културног круга сматрају свака себе изданком праоца Авраама. А отуда потичу несумњиве сличности, аналогије и прожимања, када је реч о темама као што је тема овог данашњег скупа овде, у Загребу. Са друге стране, кроз вишевековно искуство, поготово у претходном трагичном столећу, не само овде на Блакану, него и у свету, изван маргина историје испратили смо мноштво различитих пројеката. Један од њих је и пројекат мултикултурализма, али лишеног његових метафизичких, духовних или религијских основа. Зато имамо појаву и изјаву да „концепт мултикултурног друштва, замишљен тако да људи различитих култура срећно живе заједно, је пропали пројекат", каже једна истакнута политичка личност из Европске уније, или други цитат: „дуго подржаван пројекат мултикултурализма је охрабрио различите културе да живе одвојено једне од других, али и одвојено од ширег друштвеног контекста". Социолози данашње стање дефинишу као *пакао мултикултурализма,* а знамо и за екстремне манифестације тог пакла. На свима нама овде сабранима, и на другим сличним скуповима, јесте да понудимо другачији одговор и да уместо *пакла* понудимо *рај* о коме су предговорници говорили, помињући слободу, достојанство, светињу човека као личности, као заједнице, а изнад свега љубав као критеријум и путоказ живота и делања. У томе, наравно, се налази и вредност оваквог саветовања.

Дозволите само још на крају да кажем неколико речи о стању односа већинске Цркве, а донекле могу да кажем и државе, иако нисам овлашћен да у њено име говорим, према мањинским заједницама, посебно верским, у Републици Србији. Мислим да се не ради о неком савршеном моделу, јер таквога и нема. У оквирима историје га не може бити. Али, то је модел који тежи да буде праведан и човечан. Наравно, постоје мањкавости и недоследности у примени и реализацији, али увек постоји и спремност, пре свега да се кроз заједнички рад Цркава и верских заједница, као и сарадњу свих њих са државним органима Србије, у границама могућности које пружа наше друштво, прихвате остваривe могућности.

Од атеизма, као званичне доктрине у Србији у своје време, као и у другим земљама у околини, па до данас, Цркве и верске заједнице настоје да усаглашеним и заједничким наступањем према органима друштва и државе васпоставе свој ранији положај, па и да га духовно унапреде. Таквим заједничким радом постигнути су и одређени успеси: реституција одузете имовине - на чијем праведном остварењу су радиле заједничким напором Цркве и верске заједнице, враћање верске наставе у основне и средње јавне школе, где је такође постојао заједнички наступ Цркава и верских заједница, потом, васпостављање свештеничке службе у Војсци Србије и, нарочито важно, заједнички медијски наступи - сведочење основних вредности вере и етоса. Дакле, заједнички наступ на јавним радиодифузним сервисима. Занимљиво је да уџбенике, планове и програме верске наставе, популарно зване *веронауке,* међусобно одобравају за употребу свих седам законом признатих Цркава и верских заједница. Не може, дакле, у школи да се користи неки приручник за који било која верска заједница, макар и најмања, а присутна у јавној школској настави, има примедбе због нетолеранције и због неправедног приказивања живота дотичне заједнице и слично. У медијском простору имамо *Верски календар* који у свакој емисији, у одговарајућим одељцима, наравно по рангу Цркава, од већинске па надаље, али и уз по-

зитивну дискриминацију - како обично кажемо, да би и оне најмање имале довољно могућности и прилике, приказује празнике које тога дана прослављају Православна Црква и Римокатоличка Црква. Цркве Реформације такође у том медијском простору повремено имају своје представљање када то желе и могу, а представници Исламске заједнице и Јеврејске заједнице, такође, редовно и свакодневно учествују својим доприносима о садржају своје вере. Једном недељно постоји код нас емисија *Верски мозаик Србије,* у коју су поред наведених повремено укључене и Цркве Реформације. Средства и оквир за ове заједничке медијске пројекте обезбеђује Српска Православна Црква, а браћа из других Цркава и верских заједница самостално одређују како теме о којима ће се бавити тако и говорнике.

Наравно, све што сам рекао на ову тему нема за циљ, као што сам и на почетку напоменуо, да истакне да је то нешто нарочито и нека наша нарочита заслуга, али сам навео као пример искључиво да бих вас уверио у нешто иза чега стојим и лично, јер сам учесник свих поменутих догађаја и пројеката и од почетка до данас учесник не само у црквеним телима за веронауку него и у Комисији Владе Републике Србије за питања верске наставе у школама. Могу, дакле, мирне савести, без икакве друге намере или задње мисли да истакнем да нам је жеља и да смо се трудили, сви ми из Цркве у сарадњи са представницима других Цркава и верских заједница, дакле сви и мањински и већински фактори, да будемо пред законом и у друштву сви једнаки и са једнаким могућностима, а међусобно да сарађујемо и да сведочимо своју веру у духу љубави о чему је овде и пре мене било довољно надахнутих речи. Хвала вам.

Честитка Епископа бачког поводом избора Града Новог Сада за европску престоницу културе 2021. године

Његово Преосвештенство Епископ новосадски и бачки г. Иринеј је упутио искрене честитке господину Милошу Вучевићу, градоначелнику Новог Сада, поводом избора Новог Сада за европску престоницу културе 2021. године.

Вама и Вашим сарадницима желим Божји благослов и сваки успех у предстојећим напорима да Српска Атина буде достојан домаћин европске културе коју је заједно са другим европским народима стварала, навео је у честитки владика Иринеј.

Свечана академија поводом Дана присаједињења Војводине Србији

Свечана академија поводом обележавања Дана присаједињења Војводине Краљевини Србији, одржана је 25. новембра 2016. године, у Српском народном позоришту у Новом Саду. Академији су, осим председника Републике Србије г. Томислава Николића, председника Покрајинске владе г. Игора Мировића и градоначелника Новог Сада г. Милоша Вучевића, присуствовали и преосвећена господа епископи бачки Иринеј, банатски Никанор и сремски Василије, уз пратњу подручног им свештенства.

На овај дан, пре деведесет осам година, Велика народна Скупштина Срба, Буњеваца и других Словена Баната, Бачке и Барање, одржана у новосадском хотелу *Гранд,* једногла-

Актуелности

но је донела одлуку о присаједињењу Војводине Краљевини Србији.

Обраћајући се присутнима, Председник Републике Србије г. Томислав Николић рекао је да је Велика народна скупштина била велика не само по броју делегата и по начину њиховог избора, по националној заступљености него и по одлукама које је донела.

Те одлуке су произишле из слободарског бића, из свести да се једино у заједништву и суживоту различитости, у љубави и толеранцији остварује напредак. Изречене пре деведесет осам година, те одлуке постале су и остале трајна вредност на којој се гради пословично успешан суживот различитих нација и култура у Војводини, рекао је Председник Николић.

Он је нагласио да су северна и јужна српска покрајина нераскидиво биће јединствене државе Србије, а да је АП Војводина, не само примером заједничког суживота, већ и активношћу у међународним организацијама које окупљају европске регије, снажан покретач напретка целе земље.

Различите културе су наше богатство, наша предност, а заједништво је наша врлина које су свесни сви који би хтели да нас деле. Залудан је то посао, унапред осуђен на неуспех, јер се на овим просторима вековима живи у заједништву и слози, јер је свакодневни живот у својој снази превазишао и саме законе који су са највишим загарантованим правима мањина у односу на европске стандарде, истакао је Председник Србије.

По његовим речима, 25. новембар у историји Србије је изузетно битан и идентитетски одређујући датум, не мање важан од 15. фебруара, 11. новембра и 9. маја, а одлука Велике народне Скупштине заузима важно место у свеукупној повести наше земље.

Председник Покрајинске владе г. Игор Мировић је рекао да је мало дана у које могу да стану векови, а један од таквих је 25. новембар 1918. године, јер су се у том дану спојили и постали стварност вековни снови целог нашег народа и свих наших великана северно од Саве и Дунава.

Овај датум јесте најзначајнији у историји Војводине и један од најважнијих дана у српској историји уопште. Он је круна вековне непоколебиве борбе и жртвовања наших славних предака и ми, обележавајући га, морамо

сами себи да поставимо питања која би нам и они поставили, истакао је Мировић.

Војводина данас, уједињена у различитости, корача напред. Пред нама су идеали оних које вечерас помињемо и идеали којима би се и Светозар Милетић и Јаша Томић поносили, закључио је Мировић.

Градоначелник Новог Сада г. Милош Вучевић је истакао да је поносан што су на овај дан сви заједно у Новом Саду јер је то заједништво, како је нагласио, *најјача порука сваког 25. новембра – дана када су наши преци слогом победили у вишевековној борби за национална и политичка права Срба*.

Он је истакао да је сигуран да је Велика народна скупштина те давне године донела добро свима у Војводини, упркос разликама које се негују и чувају, чинећи је овако посебном.

И данас смо окупљени око племенитих циљева – да чувамо ову државу, да чувамо наш народ, да негујући историју и истину стварамо услове да наша деца сутра имају квалитетнији живот у једној нормалној, пристојној и уређеној Србији која свима пружа једнаке шансе, истакао је Вучевић.

Свечаној академији присуствовали су и министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања г. Александар Вулин, председник Скупштине АП Војводине г. Иштван Пастор, амбасадори Русије, Белорусије, Словачке и Швајцарске, као и многе друге јавне личности.

Ђурђиц – слава града Новог Сада

Нови Сад је и ове године достојно прославио своју славу, празник Обновљења храма светог великомученика Георгија - Ђурђиц.

Празничним бденијем началствовао је протопрезвитер-ставрофор Ђорђе Ђурђев, уз саслужење ђаконâ Мирослава Николића и Бојана Јарића.

На сам дан празника Евхаристијским сабрањем началствовао је Његово Преосвештенство Епископ крушевачки господин Давид, уз саслужење Епископа франкфуртског и све Немачке господина Сергија и Епископа јегарског господина Јеронима, архимандрита Исихија (Рогића), настојатеља Светоарханђелске обитељи у Ковиљу, протопрезвитера-ставрофора Миливоја Мијатова, архијерејског намесника новосадског првог, архијерејских намесника Епархије бачке, настојатеља новосадских храмова, војног свештеника Ђорђа Стојисављевића, братства Саборног храма и новосадских ђакона.

Светој Литургији присуствовао је градоначелник Новог Сада господин Милош Вучевић са својим најближим сарадницима, бригадни генерал Жељко Петровић, командант Прве бригаде копнене Војске Републике Србије, као и велики број представника просветних и културних установа нашег града и јавних предузећа.

У јеванђелској омилији, Преосвештени владика Давид је, између осталог, истакао следеће: *Ми хришћани смо крстоносци и у свему смо позвани да последујемо своме Спаситељу, као и сви Свети Божји угодници. Данас су све наше молитвене мисли уперене ка Светом великомученику Георгију, његовом страдању за Господа, као и празнику Обновљења његовог храма.*

Пошто су благословени славски дарови принети у славу Божју, а у част светог великомученика Георгија, заштитника Новог Сада и свих људи добре воље који у њему живе, за изузетан допринос унапређењу просвете, утемељене на вековном искуству наше Цркве и нашег народа, орденом Светог Саве првог степена одликована је Гимназија *Јован Јовановић Змај* из Новог Сада, а орденом Светог Саве другог степена одликован је др Радивоје Стојковић директор Гимназије *Јован Јовановић Змај* из Новог Сада. За активно учешће у богослужбеном животу и за свесрдно, несебично помагање светој Цркви, орденом Светог Саве трећег степена одликован је г. Душан Васић, дугогодишњи председник Црквене општине у Новом Саду, док је Повеља великог добротвора уручена г. Ђорђу Србуловићу, историчару из Новог Сада.

У просторијама Црквене општине новосадске, љубављу и пажњом црквеноопштинске управе, припремљено је послужење за епископе, градске челнике, добитнике одликовања и остале госте.

Слава Града је обележена и благосиљањем славских дарова у Градској кући, уз присуство чланова Градског већа, представника Војске, свештенства Епархије бачке, представника традиционалних Цркава и верских заједница као и многобројних званица из јавног и културног живота града. По благослову епископа бачког г. Иринеја, који је био службено одсутан, благосиљање славског колача и кољива извршио је Епископ крушевачки г. Давид, уз молитвено присуство Епископа франкфуртског и све Немачке г. Сергија, Епископа јегарског г. Јеронима и архимандрита Исихија (Рогића).

Велика је радост да смо у овом граду који јесте Град мученик, новомученик који помно памти и записује све што се збива у њему вековима, а што његови челници, славне личности, на најбољи начин предочавају свету, рекао је у својој беседи владика Давид, напомињући да је *свима нама добро бити у Новом Саду јер се у овом граду имамо чему поучити и чиме духовно укрепити*.

Градоначелник Новог Сада господин Милош Вучевић се захвалио Епископу Давиду на

Актуелности

лепим речима и жељама и истакао да обележавање овог великог празника показује шта је заиста Нови Сад и ко су Новосађани: *Живећи садашњост са погледом у будућност, ми не заборављамо нашу историју и духовност, нити желимо да се одрекнемо наше духовности, културног наслеђа и идентитета*.

Присутнима у Градској кући се обратио и кум славе, бригадни генерал Жељко Петровић, командант Прве бригаде копнене Војске Републике Србије, бладарећи за част да буде кум градске славе и упућујући свима жеље за добро здравље, мир и сваки напредак.

У радости и свечарском расположењу, прослава славе Новог Сада настављена је свечаном Академијом под сводовима Српског народног позоришта.

Ове године, у оквиру прославе градске славе, обележено је више јубилеја: 260 година од упокојења знаменитог епископа бачког Висариона Павловића, 275 година од оснивања *Висарионовог колегијума* – прве високе школе у Срба, 275 година од оснивања *Висарионове болнице* и 285 година од оснивања *Рождество-Богородичне латинско-словенске школе.*

Тим поводом, Црквена општина новосадска, заједно са Гимназијом *Јован Јовановић Змај*, која је чувар и настављач културне и просветне традиције *Велике српске православне гимназије* и свих школа које су у последња три века постојале у порти Саборне цркве у Новом Саду, приредила је пригодан програм.

По интонирању химне Боже правде, тропара светом Георгију и химне школе, у извођењу хора Гимназије *Јован Јовановић Змај*, Његово Преосвештенство Епископ бачки г. Иринеј је поздравио присутне на свечаној академији рекавши да је свети Георгије сведок љубави за све народе, без обзира на њихову верску припадност. Владика Иринеј је истакао да се почетак високог школства у Срба не може везивати искључиво за Велику школу у Београду јер је и њен оснивач Доситеј Обрадовић рекао да без *Висарионовог колегијума* не би било ни *Велике школе*. Присутнима се, одмах потом, обратила и проф. др Ана Ланговић-Милићевић, државни секретар у Министарству просвете, напоменувши да док је Европа имала своје просветитеље, Срби су у Јужној Угарској имали просвећеног владику Висариона и његове сараднике Дионисија Новаковића, Јована Рајића, Захарија Орфелина, Јоакима Вујића и многе друге.

Директор Гимназије *Јован Јовановић Змај* др Радивоје Стојковић, обратио се свечарском беседом о једном од најзначајнијих епископа Епархије бачке Висариону Павловићу и о школама које је он основао у бурном осамнаестом веку.

У даљем току прославе, хор матураната Гимназије отпевао је *Шестопсалмије* Сергеја Рахмањинова, после чега су, у режији Воје Солдатовића, некадашњег ученика Гимназије, а под руководством професорâ Мирјане Грдинић и Наташе Будимир, ученици Гимназије извели наративно-поетски приказ из живота владике Висариона Павловића, под називом *Да се из сећања не избрише*.

На крају вечери, хор и оркестар Гимназије, на велико задовољство присутних, отпевао је Осму руковет и песме са Косова и Метохије Стевана Стојановића Мокрањца и три композиције у аранжману диригента Јована Травице: *Бојерку, Кнез Михајлово коло* и *Уснила је дубок санак.*

Освећење храма Успења Пресвете Богородице у Бачком Јарку

Благодарећи Богу и Пресветој Богородици-циБлагодарећи Богу и Пресветој Богородици, на празник Њеног увођења у храм, Његово Високопреосвештенство Митрополит загребачко-љубљански господин Порфирије, уз саслужење Његовог Преосвештенства Епископа бачког господина Иринеја, више свештеника и великог броја верника, осветио је храм Успења Пресвете Богородице у Бачком Јарку.

После прочитаних јеванђелских одломака, Митрополит Порфирије је произнео надахнуту беседу у којој је истакао значај празника и неопходност сабирања у дом Божји. *Ово место је добило свој центар и своје срце, где сви који живе у Бачком Јарку треба да дођу, јер ће их овде наћи Господ. Ви који сте из Бачког Јарка и који одасвуда долазите у овај храм, моћи ћете да гледате лице Живога Бога јер ће се у овом храму служити, као што се и сада служи, света Литургија, а света Литургија је присуство Царства Божјег међу нама на земљи. Литургија је реалност нашег заједничарења, нашег општења, нашег сусрета, сједињења са Богом, тако што у светој Литургији узимамо Тело Христово и Крв Његову. Како је рекао светитељ, постајемо Њему сутелесници и Његови сукрвници. Постајемо једно с Њим. Оно што је једнако важно, браћо и сестре, јесте што истовремено и међусобно постајемо једно. Шта је несрећа? Шта је пакао? Шта је мука свакоме од нас? То да смо сами, да смо појединачни. Нажалост, ту реалност, то искуство данас имамо готово сви, без изузетка. Међутим, истина је другачија. Ма колико други били близу нама, ма колико нам чинили добро, указивали љубав и пажњу, ако смо ми далеко од Бога, онда смо усамљени*, поручио је Митрополит загребачко-љубљански.

На крају беседе, Митрополит је захвалио ктиторима храма: почившем господину Томиславу Ђорђевићу и његовој породици, као и господи Живојину Јанићу и Радету Дикићу, уз посебан осврт на своје пријатељство са господином Томиславом Ђорђевићем који је несебично помагао својој Цркви.

После заамвоне молитве, ктиторима храма су додељени ордени Светог Саве другог степена, као и Архијерејске грамате признања и Архијерејске захвалнице, док је црквена општина доделила захвалнице свима који су на било који начин помогли изградњу овог храма. На крају је Епископ Иринеј благодарио Богу и Пресветој Богородици и свим парохијанима што је изградња храма приведена крају.

У Бачком Јарку пре деведесетих година двадесетог века није постојао православни храм. Православни верници из Бачког Јарка су за своје духовне потребе одлазили у оближње парохијске цркве: на Ченеј, у Темерин, а раније и у Госпођинце. Тек 1995. године оснива се засебна парохија у Бачком Јарку, а за првог свештеника постављен је протопрезвитер Илија Проле. Отац Илија је у прво време служио у капели на бачкојарачком гробљу, коју је подигао један од ктитора храма, сада почивши, Томислав Ђорђевић. Пошто се у међувремену показала потреба да је за парохијски живот пуног интензитета неопходан храм, прота Илија је заједно са верним народом овог места, а по благослову Преосвећеног владике Иринеја, одлучио да започне изградњу храма. Врло брзо су се окупили сви добронамерни људи, на челу са Радетом Дикићем, дугогодишњим председником Црквеноопштинског управног одбора. Уз почетне велике проблеме обезбеђено је земљиште у центру села, на којем је 1998. године започета изградња храма. Велику подршку проти Илији је пружао Томислав Ђорђевић, који је својим знањем и искуством, уз несебичну љубав и лична материјална средства, био покретач свих акција на изградњи храма. Томислав Ђорђевић је свим срцем био за то да се изгради храм у којем ће верници Бачког Јарка моћи да се моле Богу. То потврђује

Актуелности

и чињеница да је у цео посао укључио и свога пријатеља Живојина Јанића из Суботице. Велики ктитори су поднели највећи терет изградње храма, иако не смемо заборавити и све оне који су својим прилозима и својим радом помагали изградњу. Храм је приведен својој намени 2008. године. Већ следеће године је у Бачки Јарак постављен и други свештеник, Дојчин Стојановић, који је службовао до 2014. године.

Освећењем храма наставља се духовни препород житеља Бачког Јарка, уз помоћ и заступништво Пресвете Богородице, а у славу Господа и Бога и Спаса нашега Исуса Христа.

Посета Митрополита адријанопољског г. Амфилохија Епархији бачкој

Митрополит адријанопољски г. Амфилохије, Егзарх Цариградске Патријаршије у Архиепископији атинској, посетио је у уторак, 6. децембра 2016. године, Светоархангелски манастир у Ковиљу. Уваженог госта дочекали су Преосвећени Епископ новосадски и бачки г. Иринеј, високопреподобни архимандрит Исихије, настојатељ ковиљског манастира, као и братство ове свете обитељи. Доксологија у част уваженог госта и парастос блаженопочившем Епископу јегарском Јероними служени су у манастирском параклису Преподобних Отаца атонских.

Добродошлицу митрополиту Амфилохију у Епархију бачку и Светоархангелски манастир пожелео је архимандрит Исихије, а Митрополит је срдачно захвалио на гостопримству, подсетивши све присутне да су, октобра 2014. године, у свечаном чину његове хиротоније у Цариграду учествовали епископи бачки Иринеј, крушевачки Давид и јегарски Јероним.

Митрополит адријанопољски Амфилохије је походио и гроб новопрестављеног владике Јеронима, где је служио мали помен.

Истога дана, Митрополит адријанопољски г. Амфилохије посетио је и манастир Васкрсења Христова на Сунчаном брегу у Кању, где су у току радови на изградњи манастирског храма. Драгог госта је дочекала преподобна мати Порфирија са сестринством ове свете обитељи.

Посету Епархији бачкој, Митрополит Амфилохије је завршио у Владичанском двору у Новом Саду, гостујући код Његовог Преосвештенства Епископа бачког г. Иринеја.

Слава радија *Беседе* и Школе црквеног појања Епархије бачке

Две важне установе Епархије бачке – Радио *Беседа* и Школа црквеног појања при Црквеној општини новосадској, у суботу 17. децембра 2016. године, прославиле су свог небеског покровитеља Преподобног Јована Дамаскина, великог богослова, учитеља Цркве и црквеног песника.

Јутарње богослужење у Саборном храму служио је презвитер Горан Димић, док је светом Литургијом началствовао протонамесник Милорад Мировић, заменик главног уредника радија *Беседе.* Евхаристијском са-

брању је присуствовао Његово Преосвештенство Епископ бачки г. Иринеј који је благословио славски колач и жито, пожелевши успеха у будућем усавршавању појаца и плодоносни рад медијских делатника радија *Беседе*.

Свако, не само међу светима него и међу нама грешнима, има свој дар и своју службу у Цркви Божјој, и ако је врши, свако оправдава своје послање овде на земљи, али и у вечности. Нашем радију и нашем хору честитам и молитвено желим да, свако од њих, и они који се труде на радију и члановима хора, проповедају и творе реч Божју, да пою у славу Божју и овде на земљи, али ако Бог дâ и удостоји све нас, и у заједници са свима светима, у Царству Божјем, рекао је владика Иринеј.

На светој Литургији је појао хор Школе појања при Црквеној општини новосадској, под управом јерођакона Јеротеја, сабрата Светоархангелског манастира у Ковиљу. Славље је настављено у просторијама радија *Беседе* где је уприличена трпеза љубави.

Турски књижевник и нобеловац Орхан Памук посетио Саборну цркву у Новом Саду

После примљене Међународне књижевне награде *Милован Видаковић*, додељене 20. децембра 2016. године у огранку САНУ у Новом Саду, турски књижевник и нобеловац Орхан Памук изразио је жељу да посети новосадски храм Светог великомученика Георгија.

Свечани пријем је уприличен у Саборном храму, где је прослављеног писца, у име владике Иринеја, дочекао протопрезвитер Владан Симић, секретар Епископа бачког, и братство храма, који су господина Памука упознали са историјатом Катедралне цркве у Новом Саду.

Добитник Нобелове награде за књижевност се уписао у Летопис Саборног храма, изражавајући снажна осећања и доживљаје приликом упознавања са суштином и значајем ове православне светиње. *Предивни и древни храм који је више пута рушен и обнављан представља срце овога града и извор идентитета српског народа*, забележио је Памук у Летопису, изразивши захвалност братству храма на пријему и срдачној добродошлици.

Орхан Памук је потписао своја два позната дела *Истанбул успомене и град* и *Џевдет-бег и његови синови*, која ће бити чувана у Епархијској библиотеци. У знак сећања и захвал-

ности на посети, прота Владан је турском нобеловцу уручио дар Епископа бачког г. Иринеја — монографије *Унеско у Србији* и *Саборна црква у Новом Саду*.

Владика Иринеј је на монографији *УНЕСКО у Србији* написао следећу посвету:

Господину Орхану Памуку, писцу са ванредном харизмом од Бога и човеку са људским достојанством у служби добра. Са благословом и најбољим жељама Епископ бачки Иринеј.

Орхан Памук је добитник Нобелове награде за књижевност 2006. године. Његове књиге су преведене на више од шездесет језика. До сада је на српском језику објављено његових дванаест књига, у издању издавачке куће „Геопоетика". Најпознатија Памукова дела су: *Бела тврђава*, *Нови живот*, *Зовем се Црвено*, *Истанбул успомене и град*, *Снег*, *Тиха кућа*, *Чудан осећај у мени*, *Жена црвене косе*, *Џевдет-бег и његови синови*, као и многа друга.

Актуелности

Конституисан Одбор за обележавање Рације у Бачкој

У Покрајинској влади, 22. децембра 2016. године, је одржан иницијални састанак Одбора за обележавање Рације у Бачкој, чији је задатак да од наредне године, сваког јануара у другом месту у Јужној Бачкој, организује централни помен у знак сећања на невине жртве злогласне Рације у Јужној Бачкој 1942. године.

Рација је почела 4. јануара у Чуругу и настављена је и у другим насељима: Госпођинцима, Шајкашу, Ђурђеву, Мошорину, Тителу, Локу, Гардиновцима, Вилову, Жабљу, Србобрану, Новом Саду и Бечеју.

Одбор за обележавање Рације у Бачкој основан је на заједничку иницијативу Епархије бачке и Покрајинске владе на чијем челу су Епископ бачки господин Иринеј и председник Покрајинске владе господин Игор Мировић, а чине га председник Јеврејске општине у Новом Саду г. Горан Леви, покрајински секретар за културу, информисање и односе са Црквама и верским заједницама г. Мирослав Штаткић, секретар Епархије бачке протојерej Владан Симић, председници општина у којима се одиграла Рација, г. Мирослав Илић из покрајинског сектора за односе са Црквама и верским заједницама, в. д. директора Музеја Војводине г. Драго Његован и председник Меморијалног друштва *Рација 1942.* г. Милан Радомир.

Одбор за обележавање Рације у Бачкој констатовао је да је потребно убудуће указати већи значај обележавању ових трагичних догађаја о којима се недовољно зна, као што се и други народи сећају таквих датума из своје историје. Зато ће се сваке године у јануару, поред већ традиционалног обележавања Рације у Новом Саду, и у другим местима у Бачкој одржати један централни помен.

Одбор је једногласно одлучио да се у наредној години, када се обележава 75-годишњица ових окрутних страдања, сећање на жртве Рације, одржи у Чуругу, 4. јануара 2017.

Састанак организационог Одбора за обележавање годишњице Новосадске рације

Пошто је у Покрајинској влади одржан иницијални састанак Одбора за обележавање *Рације* у Бачкој, Његово Преосвештенство Епископ бачки господин Иринеј састао се у Градској кући са градоначелником Новог Сада г. Милошем Вучевићем и члановима Организационог одбора за обележавање Новосадске рације г. Мирославом Илићем, протопрезвитером Владаном Симићем и г. Гораном Левијем. Састанку су присуствовали и члан Градског већа за културу г. Далибор Рожић и члан Градског већа за образовање г. Владимир Јелић, као и шеф Кабинета градоначелника г. Станко Љубичић.

Састанак у Градској кући одржан је у циљу значајнијег обележавања овог трагичног догађаја који ће се, како је то договорено у Покрајинској влади, једним централним поменом сваке године у јануару, поред већ традиционалног догађаја у Новом Саду, обележавати и у другим местима у Бачкој.

Том приликом договорено је да ће у наредном периоду бити обезбеђена ограда и

приступна стаза спомен-обележју на Новосадској плажи Штранд, а представљена је и иницијатива да се до 2021. године изгради музеј и споменик жртвама *Рације* на кеју код Штранда.

На овом састанку је предочено да је у изради интернет-страница и брошура о Рацији у Бачкој 1942. године, а у циљу едукације ученика основних и средњих школа. Како је на састанку речено, због недовољне информисаности о Рацији, Епархија бачка ће свим школама у Новом Саду и на територији Епархије бачке поделити књиге архимандрита Јована Радосављевића *Рација и логори у Бачкој током Другог светског рата,* као и филм Епархије бачке *Деца бесмртности*, док ће се у оквиру обележавања годишњице злочина један школски час посветити овој теми.

Протоколарни концепт обележавања Новосадске рације остаје исти као и ранијих година, а планирано је и одржавање Свечане академије у Српском народном позоришту.

Четрдесетодневни помен епископу Јерониму

У Светоархангелском манастиру у Ковиљу, у уторак 3. јануара 2017. године, служена је света заупокојена Литургија, а у наставку четрдесетодневни парастос блаженопочившем епископу јегарском Јерониму.

Његово Високопреосвештенство Митрополит загребачко-љубљански г. Порфирије служио је свету Литургију, а саслуживали су преосвећена господа епископи бачки Иринеј, крушевачки Давид, аустријско- швајцарски Андреј, франкфуртски Сергије и тимочки Иларион, као и архимандрит Исихије, намесник ковиљског манастира, свештенство и ђаконство Епархије бачке. Литургији је присуствовао умировљени епископ зворничко-тузлански Василије.

После заупокојене Литургије и парастоса, Митрополит Порфирије је породици блаженопочившег владике Јеронима и свима присутнима у Светоархангелском манастиру, између осталог, упутио следеће речи утехе: *Предање Цркве каже да душе оних који одлазе од нас, оних који се упокоје, оних које је Господ призвао к Себи, до четрдесетог дана још обитавају на местима и у близини где су проводили и свој земни живот. Сабрали смо се у божићној радости, знајући да смо ми људи земни, да смо од земље саздани и да ћемо се у земљу вратити. Знајући да смо прах и пепео, али исто тако знајући да смо проистекли као плод љубави Божје, да смо створени као икона Живога Бога. Као што се Господ родио у телу и постао један од нас, како смо чули у данашњем апостолу, ми знамо да је Он прошао све оно што је људско, да је имао све оно што је наше, осим греха. Да је умро али да је и васкрсао и победивши смрт отворио нам пут да из онога што је пролазно и смртно уђемо у непролазно и бесмртно.*

По завршеном парастосу, на гробу блаженопочившега владике Јеронима, Епископ тимочки г. Иларион је служио мали помен.

Парастос жртвама Рације у Чуругу

На дан Свете великомученице Анастасије, 4. јануара 2017. године, у храму Вазнесења Господњег у Чуругу, одржан је парастос жртвама пострадалим у злогласној Рацији 1942. године.

Парастос је служио Његово Високопреосвештенство Митрополит загребачко-

Актуелности

-љубљански г. Порфирије, уз саслужење епископâ бачког г. Иринеја, врањског г. Пахомија, крушевачког г. Давида и франкфуртског и све Немачке г. Сергија, свештенства Епархије бачке и верног народа из Чуруга, Шајкашке и целе Бачке.

После парастоса, присутнима се обратио Митрополит Порфирије, који је истакао да је ово тренутак када би требало да ућутимо и созерцавамо оно што се десило пре седамдесет пет година.

Најбоље би било да ћутимо и да видимо каква је то жетва Господња тада била и шта то Бог нама поручује. Тог 4. јануара 1942. године, чуо се лелек и вапај, плач до неба који као да је био без одговора. Чуо се тада, а чује се и данас. Ми нисмо дошли овде да се бавимо математиком, нисмо дошли да се бавимо бројкама, нити смо дошли да збирамо и сабирамо колики је број оних који су тада, од неких људи, били убијени. На најкрволочнији могући начин, од неких људи који су били комшије онима који су изгубили своје животе. Нисмо дошли да избројимо колики је број дечака и девојчица који су тада изгубили животе од ножа, од метка људи који су били испуњени мржњом, људи који су били уподобљени зверима. А знамо да их је било више него у V/3 из Крагујевца. Није се о томе смело говорити јер се сматрало ако се не говори и не помиње, да заправо и не постоји, навео је Митрополит. Поучавајући да је свака невина жртва пред лицем Божјим мучeништво, односно мученичка жртва, Митрополит Порфирије је нагласио да је то у исто време жетва светитељâ Господњих. *На данашњи дан, овде у Чуругу, на овај свети дан, ми смо се сабрали да се молимо Богу јер је 4. јануара почела је Рација у Шајкашкој. Почело је овде, у православном, српском Чуругу. Међу првима су пострадали свештеници, а врхунац Рације, наравно не и њен крај и прогони православних, догодио се 23. јануара у Новом Саду. Треба увек да се сабирамо, и овде у Чуругу, на овај дан, и на сваком месту где су пострадали наши ближњи, наши оци, праоци, наши преци, само зато што су се на православни начин молили Богу. У исто време, сабирајући се да се молимо њима, сигуран сам да ће они најрадоснији бити ако кроз њих поштујемо и свакога човека невино пострадалог, где год да се налази, и да нам нису важне бројке, да ли је један или хиљаду, или стотине хиљада. Као да је зло мање и као да је жртва мања ако је мањи број људи. Нека Бог онима који су пострадали у Чуругу и широм Бачке подари живот вечни*, додао је Митрополит загребачко-љубљански.

Молитвеном сабрању присуствовали су: председник Скупштине Аутономне Покрајине Војводине г. Иштван Пастор, председник Покрајинске владе г. Игор Мировић, градоначелник Новог Сада г. Милош Вучевић, председник Општине Жабаљ г. Чедомир Божић и многи други посленици јавног и културног живота.

После парастоса у цркви Вазнесења Христовог, помен жртвама у Топаловом магацину служио је Епископ франкфуртски и све Немачке г. Сергије.

После помена, присутнима су се обратили Председник општине Жабаљ г. Чедомир Божић, Председник Скупштине АПВ г. Иштван Пастор и Председник Покрајинске Владе г. Игор Мировић, а потом је уследило полагање венаца.

Божићна честитка новосадског свештенства Епископу бачком г. Иринеју

На Бадње вече, у просторијама новосадске Црквене општине, у име новосадског свештенства и верног народа, презвитер Горан Димић, парох Саборног храма у Новом Саду, честитао је Његовом Преосвештенству Епископу бачком г. др Иринеју празник Рођења Христовог.

Наводећи да се вероватно још једино деца не чуде томе што је Бог дошао у свет управо у лику детета, отац Горан је истакао да тај лик Бога детета до данас светли са икона и са небројеног мноштва уметничких дела насталих на тему Рођења Христовог, откривајући нам оно што је најважније, најтананије и најрадосније у хришћанству, а то је Тајна „вечног детињства Божјег."

Дете Христос не жели да Га се ми бојимо. Он улази у наша срца и осваја их, не страхом, не доказима Своје силе и власти, већ искључиво љубављу. Господ нам се предаје као дете и ми га можемо заволети само као дете, предајући му се само као детету, казао је отац Горан. На крају свог обраћања, отац Горан је пожелео Епископу сваки благослов Божји и крепост како би на многе године предводио наша евхаристијска сабрања.

Владика Иринеј је потом заблагодарио на овим речима и одговарајући на братску честитку пожелео молитвено, са љубављу, искрено и од срца свако добро, духовни напредак, телесно здравље, живот без метежа и трагедија и да никад не губимо свест о томе да Црква као таква јесте велика Божја породица. *Ми смо укућани Божји или домаћи Богу, а између себе браћа. Ове мисли о Богодетету које смо чули, треба да буду лозинка и путоказ наших живота, наше делатности, да покушамо што више од тог чистог, детињског,*

неисквареног грехом, цинизмом, себичношћу и сујетама да сачувамо у себи. А са друге стране, како нас апостол Павле поучава, и да не детињимо разумом, него да будемо деца злобом, тојест да будемо што чистији, што поверљивији и да имамо разума, расуђивања, трезвености, животне мудрости коју само Дух Свети дарује, поручио је Епископ бачки г. Иринеј.

Свештеници су се потом упутили у Владичански двор у који су унели бадњак и још једном честитали Епископу Иринеју празник Рођења Христовог.

КАЛЕНДАР ЕПИСКОПА БАЧКОГ Г. ИРИНЕЈА

јун - децембар 2016. године

дан у месецу	ЈУН
4.	Саслуживао на светој архијерејској Литургији у манастиру Беочину, поводом освећења манастирског параклиса Светог Варнаве Хвостанског Исповедника.
7.	Саслуживао на светој архијерејској Литургији у касарни *Бачка* у Бачкој Тополи, поводом освећења војног параклиса Светог Стефана Високог.
9.	Спасовдан; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
15.	Учествовао у раду седнице проширеног састава Светог Архијерејског Синода у Београду.
17-27.	Учествовао у раду Светог и Великог Сабора на Криту.
28.	У цркви Светог апостола Петра у Београду, присуствовао миси поводом прославе трогодишњице избора Папе римског Фрање.
30.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода у Београду.
дан у месецу	ЈУЛ
4.	У Суботици, присуствовао заупокојеној Литургији и опелу сестрићу Мирку Милићевићу.
9-14.	У Риму, учестовавао у раду Мешовите комисије Српске Православне Цркве и Хрватске бискупске конференције о личности кардинала Алојзија Степинца.
17.	Служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
19.	У Владичанском двору у Новом Саду, примио адвоката Мирослава Николића из Београда.
21-25.	У Москви, присуствовао прослави педесетог рођендана Митрополита волоколамског г. Илариона.
26.	Сабор Светог архистратига Гаврила; саслуживао на светој архијерејској Литургији у манастиру Ковиљу, поводом манастирске славе.
дан у месецу	АВГУСТ
1.	У Владичанском двору у Новом Саду, примио председника Покрајинске владе г. Игора Мировића.
2.	Свети пророк Илија; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
4.	У Саборном храму у Новом Саду, крстио и миропомазао Василију Тишму, унуку протојереја Милована Миодраговића.
4.	У Петроварадину, присуствовао прослави 300-годишњице цркве на Текијама.

5.	У Саборном храму у Новом Саду, служио парастос жртвама војне операције „Олуја”.
6.	У Суботици, присуствовао четрдесетодневном парастосу сестрићу Мирку Милићевићу.
7.	У Саборном храму у Београду, учествовао у хиротонији Епископа аустралијско-новозеландског г. Силуана.
19.	Преображење Господње; служио свету архијерејску Литургију у манастиру Васкрсења Христова у Кању и освештао темеље манастирског храма.
20.	У свечаној дворани Змај-Јовине Гимназије у Новом Саду, присуствовао састанку вероучитељâ и катихетâ Епархије бачке.
25.	У згради Патријаршије српске у Београду, састао се са Патријархом српским г. Иринејем.
25.	У Влади Републике Србије, састао се са г. Младеном Шарчевићем, министром просвете, науке и технолошког развоја.
26.	У Сомбору, председавао на седници Комисије за верску наставу у основним и средњим школама у Србији.
28.	Успење Пресвете Богородице; служио свету архијерејску Литургију у Светоуспенском храму у Новом Саду.
30.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода у Београду.
дан у месецу	СЕПТЕМБАР
5.	Свети Иринеј Лионски; саслуживао на светој архијерејској Литургији у Саборном храму у Новом Саду, поводом прославе имендана.
11.	У Ксантију, венчао Ламброса Киркисијадија и Марину Павлос.
15-22.	У Риму, учествовао у раду седнице Комисије за дијалог између Православне и Римокатоличке Цркве.
28.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода у Београду.
28.	У Београду, састао се са представницима Конференције Европских Цркава.
28.	У Београду, председавао на седници Комисије за верску наставу у основним и средњим школама у Србији.
дан у месецу	ОКТОБАР
9.	Служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду, а потом, у свечаној дворани новосадске Црквене општине, примио чланове хора Црквене општине у Тампереу (Финска).
10.	У Београду, Учестовао у раду седнице Одбора за изградњу храма Светог Саве на Врачару.
14.	У Покрајинској влади, састао се са председником Покрајинске владе г. Игором Мировићем.
15.	У Светоархангелској обитељи у Ковиљу, крстио и миропомазао Михајла Вуковића, унука његове сестре Маре Милићевић

Календар активности Епископа бачког

17-18.	У Загребу, учествовавао у раду Мешовите комисије Српске Православне Цркве и Хрватске бискупске конференције о личности кардинала Алојзија Степинца.
19.	У Културном центру Новог Сада, присуствовао представљању књиге Ратка Дмитровића *Крст на крижу.*
20.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода у Београду.
21-22.	У Загребу, учествовао у раду међународне конференције на тему „Верске мањине као део културно разноврсних друштава".
25.	Присуствовао свечаном пријему у Апостолској нунцијатури у Београду.
27.	Преподобна мати Параскева; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
30.	У Саборном храму у Београду, крстио и миропомазао Весну и Атину, супругу и кћерку г. Небојше Вујовића.

дан у месецу	НОВЕМБАР
3.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода у Београду.
3.	У Културном центру *Свети Сава* у Суботици, присуствовао представљању књиге Ратка Дмитровића *Крст на крижу*.
4.	У Владичанском двору у Новом Саду, примио г. Стевана Пилиповића, председника новосадског огранка САНУ.
4.	У свечаној дворани Црквене општине у Новом Саду, примио ансамбл *Елетеп* из Грчке.
4.	У Матици српској, узео учешћа на представљању књиге монаха Игнатија Марковића *Богословија Светог Саве (1836-2016)*.
8.	Свети великомученик Димитрије; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
9-16.	У својству члана делегације Српске Православне Цркве, боравио у званичној посети Кипарској Православној Цркви.
16.	Ђурђиц; У Српском народном позоришту, присуствовао свечаној академији поводом славе Града Новог Сада.
18-23.	У својству члана делегације Српске Православне Цркве, боравио у званичној посети Руској Православној Цркви, поводом 70. рођендана Патријарха московског и све Русије г. Кирила.
25.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода у Београду.
25.	У Српском народном позоришту, присуствовао свечаној академији поводом обележавања *Дана присаједињења Војводине Краљевини Србији*.
26.	У Саборном храму у Новом Саду, крстио и миропомазао Милоша Билића, сина ђакона Александра Билића.
29.	У Светоархангелској обитељи у Ковиљу, саслуживао на заупокојеној Литургији и опелу Епископу јегарском Јерониму.

Календар активности Епископа бачког

дан у месецу	ДЕЦЕМБАР
4.	Ваведење Пресвете Богородице; У Бачком Јарку, саслуживао на светој архијерејској Литургији и у чину троносања Светоуспенског храма.
6.	У Владичанском двору у Новом Саду, примио Митрополита адријанопољског г. Амфилохија, Егзарха Цариградске Патријаршије у Архиепископији атинској.
12.	У Владичанском двору у Новом Саду, примио г. Јована Пејина из Београда.
15.	У згради Патријаршије српске у Београду, састао се са Патријархом српским г. Иринејем.
16.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода у Београду, а потом се састао са г. Борисом Вукобратом.
16.	У Матици српској, присуствовао представљању књиге академика Василија Крестића *Запамћења*.
17.	Свети Јован Дамаскин; у Саборном храму благословио славски принос поводом славе Радија *Беседа* и Школе црквеног појања при Црквеној општини новосадској.
19.	Свети Никола; посетио Епископа крушевачког г. Давида, поводом прославе крсног имена.
22.	У Покрајинској влади, учествовао на састанку Одбора за обележавање Рације у Бачкој.
23.	У градској кући у Новом Саду, учествовао на састанку Одбора за обележавање Новосадске рације.

ПОМОЗИМО ИЗГРАДЊУ ХРАМА У МАНАСТИРУ ВАСКРСЕЊА ХРИСТОВА НА СУНЧАНОМ БРЕГУ У КАЋУ

Текући рачун код Војвођанске банке А. Д. Нови Сад
број 355-1089360-75